

U S T A W A

z dnia .....

o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady oraz tryb przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Art. 2. 1. Instytucjami obowiązаныmi są:

- 1) banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych, instytucje finansowe mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz oddziały instytucji finansowych niemających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo Bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988 z późn. zm.³⁾);
- 2) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. 1910, z późn. zm.⁴⁾);
- 3) krajowe instytucje płatnicze, krajowe instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały unijnych instytucji płatniczych, oddziały unijnych i zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, biura usług płatniczych oraz agentów rozliczeniowych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1572 i 1997);

---

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającą rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015 r., str. 73).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1997 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 85, 724, 768 i 791.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 60, 85, 245 i 768.

- 4) firmy inwestycyjne i banki powiernicze w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791);
- 5) zagraniczne osoby prawne prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską oraz towarowe domy maklerskie w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 719, z późn. zm.⁵⁾) oraz spółki handlowe, o których mowa w art. 50a tej ustawy;
- 6) spółki prowadzące giełdę i spółki prowadząc rynek pozagiełdowy – w zakresie w jakim prowadzą platformę aukcyjną, o której mowa w art. 3 pkt 10a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 7) fundusze inwestycyjne, alternatywne spółki inwestycyjne (ASI), o których mowa w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, 1948 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791);
- 8) zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844, z 2016 r. poz. 615 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 768), w tym krajowe zakłady ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń z siedzibą w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej oraz oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń mające siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 9) pośrednicy ubezpieczeniowi wykonujący działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, chyba że za szkody z tytułu wykonywanej przez nich działalności odpowiada zakład ubezpieczeń;
- 10) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) oraz spółka, której KDPW przekazał wykonywanie czynności z zakresu, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, w zakresie w jakim prowadzą rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze;
- 11) Narodowy Bank Polski (NBP) – w zakresie, w jakim prowadzi rachunki bankowe dla osób prawnych, sprzedaż monet, banknotów i numizmatów przeznaczonych na cele

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 831, 904 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791.

kolekcjonerskie oraz na inne cele, skup złota i wymianę zniszczonych środków płatniczych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908 i 1036, z 2015 r. poz. 855 i 1513 oraz z 2016 r. poz. 996 i 1997);

- 12) podmioty prowadzące działalność kantorową w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 679) oraz inne podmioty świadczące usługę wymiany lub usługę pośrednictwa w wymianie walut niebędące innymi instytucjami obowiązanymi;
- 13) podmioty prowadzące działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie:
  - a) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi i środkami płatniczymi,
  - b) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi,
  - c) przechowywania danych identyfikacyjnych, zapewniających klientom dostęp do jednostek walut wirtualnych oraz korzystanie z nich zgodnie z zasadami przewidzianymi dla danego rodzaju waluty wirtualnej– z wyłączeniem podmiotów świadczących te usługi tylko w zakresie walut wirtualnych używanych jedynie w grach komputerowych;
- 14) notariusze – w zakresie czynności notarialnych dotyczących obrotu wartościami majątkowymi;
- 15) wykonujący zawód:
  - a) adwokata,
  - b) radcy prawnego poza stosunkiem pracy w urzędach obsługujących organy administracji rządowej i jednostkach samorządu terytorialnego,
  - c) prawnika zagranicznego, którzy świadczą pomoc prawną poza stosunkiem pracy,
  - d) biegłego rewidenta,
  - e) doradcy podatkowego;
- 16) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.⁶⁾), niebędący innymi instytucjami obowiązanymi, świadczący usługi polegające na:
  - a) tworzeniu spółek, innych osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub trustów,

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819.

- b) działaniu w charakterze dyrektora lub sekretarza spółki, wspólnika spółki osobowej lub na podobnym stanowisku w stosunku do innych osób prawnych lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w charakterze tych osób,
  - c) zapewnianiu siedziby statutowej, adresu działalności, adresu korespondencyjnego lub administracyjnego i innych pokrewnych usług dla przedsiębiorstwa, spółki osobowej lub dowolnej innej osoby prawnej lub porozumienia prawnego,
  - d) działaniu w charakterze powiernika trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, lub podobnego porozumienia prawnego lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w takim charakterze,
  - e) działaniu w charakterze osoby wykonującej prawa z akcji lub udziałów na rzecz innej osoby, innej niż spółka notowana na rynku regulowanym podlegającej wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub podlegająca równoważnym standardom międzynarodowym, lub organizowaniu dla innej osoby możliwości działania w takim charakterze;
- 17) podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych;
  - 18) przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami;
  - 19) operatorzy pocztowi w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo Pocztove (Dz. U. z 2016 r. poz. 1113,1250, 1823 i 1948);
  - 20) podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych, gier w karty i gier na automatach w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 471, 1948 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 88);
  - 21) fundacje utworzone na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2016 r. poz. 40);
  - 22) stowarzyszenia posiadające osobowość prawną, utworzone na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2017 r. poz. 210) oraz przyjmujące płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, również w drodze więcej niż jednej operacji;
  - 23) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w zakresie w jakim przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu

na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;

24) instytucje pożyczkowe w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 r. poz. 1528).

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) beneficjencie rzeczywistym – rozumie się przez to osobę lub osoby fizyczne będące ostatecznymi właścicielami klienta lub sprawujące kontrolę nad klientem albo osobę lub osoby fizyczne, na rzecz których lub w imieniu których stosunki gospodarcze są nawiązywane lub przeprowadzana jest transakcja okazjonalna;
- 2) blokadzie rachunku – rozumie się przez to czasowe uniemożliwienie dysponowania i korzystania ze wszystkich lub części wartości majątkowych gromadzonych na rachunku;
- 3) członkach rodziny osoby zajmującej eksponowane stanowiska polityczne – rozumie się przez to:
  - a) małżonka lub osobę uznawaną za równoważną małżonkowi osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne,
  - b) dzieci osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne i ich małżonków lub osoby uznawane za równoważne takim małżonkom,
  - c) rodziców osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne;
- 4) dyrektywie 2015/849 – rozumie się przez to dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającą rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015 r., s. 73);
- 5) europejskich urzędach nadzoru – rozumie się przez to Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych oraz Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych;
- 6) finansowaniu terroryzmu – rozumie się przez to czyn określony w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768 i 773);
- 7) grupie – rozumie się przez to grupę kapitałową, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245 i 791);

- 8) jednostce dominującej – rozumie się przez to jednostkę dominującą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 9) jednostce zależnej – rozumie się przez to jednostkę zależnej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 10) jednostkach współpracujących – rozumie się przez to organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, a także NBP, Komisję Nadzoru Finansowego i Najwyższą Izbę Kontroli;
- 11) kadrze kierowniczej wyższego szczebla instytucji obowiązanej – rozumie się przez to członka zarządu, dyrektora lub innego pracownika instytucji obowiązanej, posiadającego wiedzę z zakresu ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związanego z działalnością instytucji obowiązanej oraz uprawnionego do dokonywania czynności w imieniu instytucji obowiązanej;
- 12) kliencie – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, na rzecz której instytucja obowiązana świadczy usługi lub wykonuje czynności wchodzące w zakres prowadzonej przez nią działalności zawodowej, w tym w szczególności osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, z którą instytucja obowiązana nawiązuje stosunki gospodarcze albo na rzecz której przeprowadza transakcję okazjonalną;
- 13) krajowym systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – rozumie się przez to zbiór przepisów i procedur określających zasady przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej oraz obowiązki i uprawnienia Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, jednostek współpracujących i instytucji obowiązanych;
- 14) osobach zajmujących eksponowane stanowiska polityczne – rozumie się przez to osoby fizyczne piastujące stanowiska lub wykonujące funkcje:
  - a) szefów państw, szefów rządów, ministrów, wiceministrów, sekretarzy stanu lub podsekretarzy stanu;
  - b) członków parlamentu lub podobnych organów ustawodawczych,
  - c) członków organów zarządzających partii politycznych,
  - d) członków sądów najwyższych, trybunałów konstytucyjnych oraz innych organów sądowych wysokiego szczebla, których decyzje nie podlegają zaskarżeniu, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności,

- e) członków trybunałów obrachunkowych lub zarządów banków centralnych,
  - f) ambasadorów, chargés d'affaires oraz wyższych oficerów sił zbrojnych,
  - g) członków organów administracyjnych, zarządczych lub nadzorczych przedsiębiorstw państwowych,
  - h) dyrektorów, ich zastępców oraz członków organów spółki lub osoby pełniące równoważną funkcję w organizacji międzynarodowej
– z wyłączeniem urzędników średniego i niższego szczebla;
- 15) osobach znanych jako bliscy współpracownicy osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne rozumie się przez to:
- a) osoby fizyczne będące beneficjentami rzeczywistymi podmiotów prawnych lub porozumień prawnych wspólnie z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne, lub utrzymujące z taką osobą bliskie stosunki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą;
  - b) osoby fizyczne będące jedynym beneficjentem rzeczywistym podmiotu prawnego lub porozumienia prawnego, o których wiadomo, że zostały utworzone w celu uzyskania faktycznej korzyści przez osobę zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- 16) państwo trzecie wysokiego ryzyka – rozumie się przez to państwo zidentyfikowane na podstawie informacji pochodzących z wiarygodnych źródeł w tym raportów z ewaluacji krajowych systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu przeprowadzanych przez Grupę Zadaniową ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) oraz organy lub organizacje z nią powiązane, jako nieposiadające skutecznego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub posiadające znaczące braki w systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w tym w szczególności państwo trzecie, zidentyfikowane przez Komisję Europejską na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849.
- 17) praniu pieniędzy – rozumie się przez to czyn określony w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
- 18) przeprowadzenie transakcji – rozumie się przez to wykonanie dyspozycji lub zlecenia wydanego przez klienta lub osobę działającą w jego imieniu;
- 19) przetwarzaniu informacji – rozumie się przez to każde operacje wykonywane na informacjach, w szczególności takie jak uzyskiwanie, gromadzenie, utrwalanie,

przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych;

- 20) rachunek – rozumie się przez to:
- a) rachunek płatniczy, o którym mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,
  - b) rachunek bankowy i rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, niebędące rachunkami płatniczymi,
  - c) rachunek papierów wartościowych i rachunek zbiorczy oraz służący do ich obsługi rachunek pieniężny w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
  - d) zbiór danych dotyczących transakcji realizowanych na rzecz danego uczestnika funduszu i zapisanych w rejestrze uczestników funduszu lub ewidencji uczestników funduszu inwestycyjnego
  - e) prowadzony w formie elektronicznej i dostępny za pomocą sieci Internet rejestr danych identyfikacyjnych, zapewniających osobom uprawnionym możliwość korzystania z jednostek walut wirtualnych zgodnie z zasadami przewidzianymi dla danego rodzaju waluty wirtualnej
- 21) relacji korespondenckiej – rozumie się przez to świadczenie usług bankowych przez jeden bank, jako „korespondenta”, na rzecz innego banku, jako „respondenta”, relacje między instytucjami kredytowymi, instytucjami finansowymi, w tym relacje w ramach których świadczone są podobne usługi przez instytucję będącą korespondentem na rzecz instytucji będącej respondentem, oraz relacje, które zostały ustanowione na potrzeby transakcji dotyczących papierów wartościowych lub na potrzeby transferów środków pieniężnych;
- 22) rozporządzeniu nr 2015/847 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2016 r., str. 1);
- 23) sprawowaniu kontroli nad klientem – rozumie się przez to wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego posiadania przez osobę lub osoby fizyczne uprawnień, które osobno albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania

podejmowane przez klienta; za sprawujące kontrolę nad osobą prawną uznaje się osobę fizyczną:

- a) będące udziałowcem lub akcjonariuszem tej osoby prawnej, którym przysługuje prawo własności 25% lub więcej ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej,
  - b) dysponującą bezpośrednio lub pośrednio 25% lub więcej ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
  - c) uprawnioną do kierowania polityką finansową i operacyjną tej osoby prawnej w sposób samodzielny lub przez wyznaczone przez siebie osoby lub podmioty,
  - d) uprawnioną do powoływania i odwoływania większości członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących tej osoby prawnej,
  - e) jeżeli, po wyczerpaniu wszystkich możliwych sposobów i w przypadku braku podejrzeń popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, nie określono żadnej osoby zgodnie z lit. a-d, osobę zajmującą wyższe stanowisko kierownicze;
- 24) stosunkach gospodarczych – rozumie się przez to stosunki biznesowe, zawodowe lub handlowe z klientem związane z działalnością zawodową instytucji obowiązanej, które w chwili ich nawiązania wykazują element trwałości;
- 25) transakcji – rozumie się przez to czynność prawną lub faktyczną, na podstawie której dokonuje się przeniesienia własności lub posiadania wartości majątkowych lub czynność prawną lub faktyczną dokonywaną w celu przeniesienia własności lub posiadania wartości majątkowych;
- 26) transakcji okazjonalnej – rozumie się przez to transakcję, która nie jest przeprowadzana w ramach stosunków gospodarczych lub nie jest związana z ich nawiązaniem;
- 27) trust - rozumie się przez to stosunek prawny, obejmujący umowę, porozumienie lub zespół czynności prawnych dokonanych lub zawartych na podstawie prawa obcego, w wyniku którego ustanawiający dokonuje przeniesienia posiadania lub własności wartości majątkowych na powiernika w celu sprawowania zarządu powierniczego oraz udostępniania tych wartości beneficjentom tego stosunku prawnego;
- 28) umowie ubezpieczenia – rozumie się przez to umowę o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;

- 29) walucie wirtualnej – rozumie się przez to zbywalne prawo podmiotowe o charakterze majątkowym, zapewniające możliwość korzystania z jednostek walut wirtualnych zgodnie z zasadami przewidzianymi dla danego rodzaju waluty wirtualnej, które nie jest prawnym środkiem płatniczym ani pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, ani też instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ale może zostać przeniesione na inną osobę w systemie teleinformatycznym albo poza nim;
- 30) wartościach majątkowych – rozumie się przez to nieruchomości i rzeczy ruchome, materialne i niematerialne prawa majątkowe, środki płatnicze, instrumenty finansowe w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, inne papiery wartościowe lub wartości dewizowe;
- 31) wstrzymaniu transakcji – rozumie się przez to czasowe ograniczenie dysponowania i korzystania z wartości majątkowych, polegające na uniemożliwieniu przeprowadzenia przez instytucję obowiązaną określonej transakcji lub większej liczby określonych transakcji.

Art. 3. Do umowy ubezpieczenia na życie, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz do umowy o udostępnieniu skrytki sejfowej, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, stosuje się przepisy ustawy dotyczące rachunków.

Art. 4. 1. W imieniu instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7, obowiązki dotyczące przekazywania informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej mogą być wykonywane przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające funduszem inwestycyjnym lub zarządzającego alternatywną spółkę inwestycyjną zarządzającego ASI albo agenta transferowego.

2. Odpowiedzialność za prawidłowość realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1 spoczywa na instytucjach obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7.

Art. 5. Przeliczenia kwot wyrażonych w niniejszej ustawie w euro dokonuje się według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP obowiązującego w dniu przeprowadzania transakcji lub w dniu zlecenia przeprowadzenia transakcji.

Rozdział 2

Organy informacji finansowej

Art. 6. 1. Organami administracji rządowej właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwanymi dalej „organami informacji finansowej”, są:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych, jako naczelny organ informacji finansowej;
- 2) Generalny Inspektor Informacji Finansowej, zwany dalej „Generalnym Inspektorem”.

2. Generalnego Inspektora powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 7. Generalnym Inspektorem może być osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) wykazuje nieskazitelną postawę moralną, obywatelską i patriotyczną;
- 4) nie była skazana za przestępstwo popełnione umyślnie ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli "ściśle tajne";
- 6) posiada wyższe wykształcenie;
- 7) posiada wiedzę z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 8) nie pełniła służby na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016 r. poz. 708 i 2270 oraz z 2017 r. poz. 38 i 664).

Art. 8. 1. Do zadań Generalnego Inspektora należy przetwarzanie informacji w trybie określonym w ustawie oraz podejmowanie działań w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności:

- 1) analizowanie informacji dotyczących wartości majątkowych, co do których Generalny Inspektor powziął podejrzenia, że mają one związek z przestępstwem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 2) przeprowadzanie procedury wstrzymania transakcji lub blokady rachunku;
- 3) żądanie przekazania informacji o transakcjach i ich udostępnianie;
- 4) przekazywanie uprawnionym organom informacji i dokumentów uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa;
- 5) wymianę informacji z jednostkami współpracującymi;
- 6) sporządzanie krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz strategii przeciwdziałania tym przestępstwom we współpracy z jednostkami współpracującymi i instytucjami obowiązanymi;
- 7) sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 8) wydawanie decyzji w przedmiocie stosowania szczególnych środków ograniczających;
- 9) współpraca oraz zawieranie porozumień z właściwymi organami innych państw, a także zagranicznymi instytucjami i międzynarodowymi organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu;
- 10) nakładanie kar administracyjnych, o których mowa w ustawie oraz w rozporządzeniu nr 2015/847;
- 11) udostępnianie wiedzy i informacji z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu na stronie podmiotowej Generalnego Inspektora;
- 12) inicjowanie i podejmowanie innych działań w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania przy pomocy jednostki organizacyjnej wyodrębnionej w tym celu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 9. 1. W celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu Generalny Inspektor może przetwarzać informacje pochodzące od innych instytucji niż instytucje obowiązane.

2. Do zadań realizowanych przez Generalnego Inspektora w zakresie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, 2, 4-6, 9, 11 i 12, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960

r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996, 1579 i 2138).

Art. 10. 1. Jednostki współpracujące są obowiązane, w zakresie swojego działania, do współpracy z Generalnym Inspektorem, w szczególności do udzielania pomocy w realizacji jego zadań.

2. Szczegółowe zasady współpracy, o której mowa w ust. 1, mogą zostać określone w porozumieniu zawartym pomiędzy Generalnym Inspektorem a jednostką współpracującą.

Art. 11. 1. Generalny Inspektor przedstawia Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw finansów publicznych, roczne sprawozdanie ze swojej działalności w ciągu 3 miesięcy od zakończenia roku, za który składane jest sprawozdanie.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) informacje o poszczególnych kategoriach instytucji obowiązanych i znaczeniu gospodarczym sektorów rynku, do których należą, według stanu na 31 grudnia tego roku, za które składane jest sprawozdanie;
- 2) liczbę przekazanych przez instytucje obowiązane informacji w trybie przewidzianym w ustawie;
- 3) liczbę przekazanych przez jednostki współpracujące informacji w trybie przewidzianym w ustawie;
- 4) opis działań podjętych przez Generalnego Inspektora na podstawie przekazanych informacji, o których mowa w pkt 2 i 3;
- 5) liczbę postępowań karnych, wszczętych i przeprowadzonych przez prokuratorów oraz sądy w sprawach dotyczących prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- 6) liczbę osób, którym przedstawiono zarzut prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 7) liczbę osób nieprawomocnie i prawomocnie skazanych za pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu;
- 8) rodzaje przestępstw bazowych, o których mowa w art. 1 lit. e Konwencji Rady Europy o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2008 r. poz. 1028), do których odnoszą się informacje z pkt 5-7;

- 9) określenie wartości majątkowych, w stosunku do których dokonano zamrożenia, blokady i wstrzymania transakcji lub orzeczono zajęcie, zabezpieczenie majątkowe lub przepadek;
- 10) dane statystyczne dotyczące informacji od instytucji obowiązyanych i jednostek współpracujących, przekazanych przez Generalnego Inspektora do prokuratury i innych organów oraz jednostek administracji publicznej, w trybie przewidzianym w ustawie;
- 11) dane statystyczne dotyczące informacji, o których mowa w pkt 10, w wyniku których prokurator, inny organ lub jednostka administracji publicznej podjęła dalsze czynności, w tym dotyczących przekazania innemu organowi lub jednostce administracji publicznej, a w przypadku czynności podjętych przez prokuratora – wszczęcia postępowania przygotowawczego, postawienia zarzutów popełnienia przestępstwa, dokonania blokady rachunku albo wstrzymania transakcji, wydania postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym;
- 12) liczbę transgranicznych wniosków o udzielenie informacji, które zostały przekazane przez zagraniczne jednostki analityki finansowej rozpatrzone przez Generalnego Inspektora;
- 13) liczbę kontroli instytucji obowiązyanych przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy;
- 14) informację o karach administracyjnych nałożonych na instytucje obowiązywane na podstawie przepisów ustawy;
- 15) informację o działalności Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego.

3. Minister Sprawiedliwości przekazuje Generalnemu Inspektorowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 5-11 – w terminie 1 miesiąca od zakończenia roku, za który przekazywane są informacje.

4. Podmioty, o których mowa w art. 122 ust. 2, w zakresie swoich właściwości przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 13-14 – w terminie 1 miesiąca od zakończenia roku, za który przekazywane są informacje.

5. Podmioty, o których mowa w art. art. 96 przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 11, w terminie 1 miesiąca od zakończenia roku, za który przekazywane są informacje.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 3-5, przekazują informacje za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w trybie i formie uzgodnionym z Generalnym Inspektorem.

7. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, po przekazaniu Prezesowi Rady Ministrów, Generalny Inspektor udostępnia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 12. 1. Generalny Inspektor oraz pracownicy jednostki, o której mowa w art. 8 ust. 2, podlegają wyłączeniu od wykonywania zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, 2, 4-7, 9, 11 i 12, w przypadku wystąpienia okoliczności mogącej wywołać wątpliwość co do ich bezstronności, w tym w szczególności w przypadku spraw dotyczących ich praw lub obowiązków albo praw lub obowiązków ich małżonka lub osoby pozostającej z nimi faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. O wyłączeniu, o którym mowa w ust. 1, rozstrzyga z urzędu lub na wniosek:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych w formie postanowienia – w przypadku Generalnego Inspektora;
- 2) Generalny Inspektor – w przypadku kierownika jednostki o której, mowa w art. 8 ust. 2;
- 3) bezpośredni przełożony – w przypadku innych pracowników jednostki, o której mowa w art. 8 ust. 2.

3. W przypadku wyłączenia:

- 1) Generalnego Inspektora – jego zadania wykonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- 2) kierownika lub pracownika jednostki, o której mowa w art. 8 ust. 2 – ich zadania wykonuje pracownik wyznaczony odpowiednio przez Generalnego Inspektora albo bezpośredniego przełożonego.

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, na wniosek Generalnego Inspektora mogą delegować pracowników lub funkcjonariuszy jednostek i organów im podległych lub przez nich nadzorowanych do pracy w jednostce, o której mowa w art. 8 ust. 2.

2. Szczegółowe warunki i tryb delegowania funkcjonariuszy jednostek i organów podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych regulują odrębne przepisy, określające sposób działania tych jednostek i organów.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może wyznaczyć żołnierzy zawodowych do pełnienia służby w jednostce, o której mowa w art. 8 ust. 2.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb i warunki oddelegowania funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 2) dane, jakie powinien zawierać wniosek, z którym Generalny Inspektor występuje o oddelegowanie funkcjonariusza, z uwzględnieniem stanowiska przeznaczonego dla oddelegowanego, zakresu wykonywanych na tym stanowisku zadań i obowiązków oraz proponowanego uposażenia;
- 3) dane, jakie powinien zawierać rozkaz personalny o oddelegowaniu, z uwzględnieniem warunków i czasu trwania oddelegowania;
- 4) rodzaje przysługujących oddelegowanemu funkcjonariuszowi uprawnień i świadczeń oraz sposób wypłacania uposażenia i innych należności pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na uposażenia i należności wypłacane przez jednostkę organizacyjną Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz jednostkę organizacyjną, do której funkcjonariusz został oddelegowany.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dane, jakie powinien zawierać wniosek, z którym Generalny Inspektor występuje o oddelegowanie pracownika,
- 2) warunki i tryb oddelegowania pracownika, a także miejsce oraz charakter i zakres zadań służbowych wykonywanych przez oddelegowanego pracownika,
- 3) sposób wypłacania wynagrodzenia i innych świadczeń pieniężnych przysługujących oddelegowanemu pracownikowi, z uwzględnieniem podziału na wynagrodzenie i należności wypłacane przez jednostkę, o której mowa w art. 8 ust. 2, oraz jednostkę organizacyjną, z której pracownik został oddelegowany

– uwzględniając potrzebę efektywnego organizowania wykonywania obowiązków służbowych przez oddelegowanych pracowników.

6. Do oddelegowania pracownika do pracy w jednostce, o której mowa w art. 8 ust. 2, nie stosuje się art. 42 § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60).

7. W przypadku wyznaczenia żołnierzy zawodowych do pełnienia służby w jednostce, o której mowa w art. 8 ust. 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1726 i 2138).

Art. 14. 1. W przypadku prowadzenia postępowania kontrolnego w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o Najwyższej Izbie Kontroli, Generalny Inspektor udostępnia kontrolerom informacje uzyskane w wyniku realizacji zadań, o których mowa w art. 8, na podstawie odrębnego upoważnienia Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

2. W przypadku kontroli Najwyższej Izby Kontroli stosuje się art. 92 ust. 1.

Rozdział 3

Komitet Bezpieczeństwa Finansowego

Art. 15. 1. Przy Generalnym Inspektorze działa Komitet Bezpieczeństwa Finansowego, zwany dalej „Komitetem”. Komitet pełni funkcję opiniodawczą i doradczą w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) inicjowanie i podejmowanie współpracy między organami administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 2) opiniowanie krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 3) wydawanie opinii w zakresie zasadności zastosowania zaleceń Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy 2015/849;
- 4) opiniowanie strategii, o której mowa w art. 27 ust. 1, a także dokonywanie przeglądu postępów w jej realizacji;
- 5) wydawanie rekomendacji dotyczących zastosowania wobec danej osoby lub podmiotu szczególnych środków ograniczających;
- 6) opiniowanie wniosków o uznaniu za bezprzedmiotowe stosowania wobec osoby lub podmiotu szczególnych środków ograniczających;
- 7) dokonywanie analiz i ocen rozwiązań prawnych z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- 8) występowanie do Prezesa Rady Ministrów o zmianę aktów prawnych w sprawach z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Art. 16. 1. W skład Komitetu wchodzi:

- 1) przewodniczący Komitetu – Generalny Inspektor,
- 2) wiceprzewodniczący Komitetu – kierujący jednostką, o której mowa w art. 8 ust. 2,

- 3) członkowie Komitetu – po jednym przedstawicielu spośród osób wskazanych przez:
- a) ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
  - b) Ministra Sprawiedliwości,
  - c) ministra właściwego do spraw zagranicznych,
  - d) Ministra Obrony Narodowej,
  - e) ministra właściwego do spraw gospodarki,
  - f) ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
  - g) ministra właściwego do spraw informatyzacji,
  - h) Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
  - i) Prezesa Narodowego Banku Polskiego,
  - j) Komendanta Głównego Policji,
  - k) Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej,
  - l) Komendanta Głównego Straży Granicznej,
  - m) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
  - n) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
  - o) Szefa Agencji Wywiadu,
  - p) Szefa Służby Wywiadu Wojskowego,
  - r) Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
  - s) Szefa Krajowej Administracji Skarbowej,
  - t) Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego,
  - u) Prokuratora Krajowego,

– powoływani przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może skierować do prac Komitetu, na prawach członka, Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego lub innego przedstawiciela.

3. Członkiem Komitetu może być osoba posiadająca wiedzę i doświadczenie z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, jak również spełniająca wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli nie niższej niż "tajne".

4. Sekretarza Komitetu powołuje i odwołuje przewodniczący, sekretarzem Komitetu może być osoba, która spełnia wymagania dotyczące dostępu do informacji niejawnych, o których mowa w ust. 3.

5. Przewodniczący Komitetu może zapraszać do udziału w pracach Komitetu inne osoby, bez prawa udziału w podejmowaniu rozstrzygnięć.

Art. 17. 1. Posiedzenia Komitetu odbywają się co najmniej trzy razy w roku, w terminach wyznaczonych przez przewodniczącego Komitetu.

Art. 18. 1. Wniosek o podjęcie przez Komitet czynności, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 3-5 i 7, wnosi przewodniczący Komitetu lub członek Komitetu za pośrednictwem sekretarza Komitetu. Do wniosku dołącza się tekst rekomendacji wraz z uzasadnieniem.

2. Wniosek o wydanie przez Komitet rekomendacji, o której mowa w art. 15 ust. 2 pkt 5, wnosi Przewodniczący Komitetu lub członek Komitetu za pośrednictwem sekretarza Komitetu.

3. Wniosek o wydanie rekomendacji, o którym mowa w ust. 2, określa przesłanki mające wpływ na wydanie rekomendacji przez Komitet oraz zawiera informacje o wynikach ustaleń mających wpływ na wydanie tej rekomendacji i inne niezbędne informacje.

Art. 19. 1. Posiedzenia Komitetu odbywają się w obecności co najmniej połowy jego składu.

2. Członkowie Komitetu uczestniczą w jego posiedzeniach osobiście.

3. Rozstrzygnięcia zapadają w drodze głosowania zwykłą większością głosów osób obecnych na posiedzeniu Komitetu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Komitetu, a pod jego nieobecność – głos wiceprzewodniczącego Komitetu.

4. Przewodniczący może zarządzić, że rozstrzygnięcie Komitetu podejmowane jest w trybie obiegowym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Kierując rozstrzygnięcie do rozparzenia w trybie obiegowym sekretarz Komitetu wyznaczy termin do zajęcia stanowiska.

Art. 20. Szczegółowy tryb i sposób działania Komitetu określa jego regulamin przyjęty przez Komitet i zatwierdzony przez Generalnego Inspektora.

Rozdział 4

Ocena ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz strategia

Art. 21. 1. Generalny Inspektor opracowuje krajową ocenę ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, zwaną dalej "krajową oceną ryzyka", we współpracy z Komitetem, jednostkami współpracującymi i instytucjami obowiązany.

2. Przy przygotowywaniu krajowej oceny ryzyka Generalny Inspektor bierze pod uwagę sprawozdanie Komisji Europejskiej z ponadnarodowej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 dyrektywy 2015/849.

3. Generalny Inspektor weryfikuje aktualność i w razie potrzeby aktualizuje krajową ocenę ryzyka nie rzadziej niż co 2 lata.

Art. 22. 1. Jednostki współpracujące przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje lub dokumenty mogące mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka, w terminie 30 dni kalendarzowych od ich pozyskania lub przygotowania.

2. Generalny Inspektor może żądać od jednostek współpracujących przekazania informacji lub dokumentów mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka wskazując termin i format ich przekazania.

Art. 23. 1. Instytucje obowiązane identyfikują i oceniają ryzyka związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu odnoszące się do ich działalności, z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw. Działania te są proporcjonalne do charakteru i wielkości instytucji obowiązanej.

2. Przy ocenianiu ryzyka instytucje obowiązane uwzględniają obowiązującą, upublicznią treść krajowej oceny ryzyka, jak również sprawozdanie Komisji Europejskiej z ponadnarodowej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 dyrektywy 2015/849.

3. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, instytucje obowiązane sporządzają na piśmie i aktualizują w razie potrzeby, w szczególności w związku ze zmianami czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw albo dokumentów, o których mowa w ust. 2 – nie rzadziej niż co 2 lata.

4. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, instytucje obowiązane przekazują organom samorządów zawodowych i stowarzyszeń, skupiających te instytucje obowiązane.

Art. 24. Na żądanie Generalnego Inspektora instytucje obowiązane, organy ich samorządów zawodowych i stowarzyszenia instytucji obowiązanych przekazują przygotowane w zakresie swoich właściwości oceny ryzyka oraz inne informacje mogące mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka.

Art. 25. 1. Krajowa ocena ryzyka składa się w szczególności z:

1) opisu metodyki krajowej oceny ryzyka;

- 2) opisu zjawiska prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- 3) opisu obowiązujących przepisów dotyczących prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 4) poziomu ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w Rzeczypospolitej Polskiej wraz z jego uzasadnieniem;
- 5) wniosków wynikających z oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

2. Generalny Inspektor przedstawia krajową ocenę ryzyka do zaopiniowania przez Komitet.

Art. 26. 1. Krajowa ocena ryzyka, po jej zaopiniowaniu przez Komitet, jest przekazywana przez Generalnego Inspektora za pośrednictwem ministra właściwego do spraw finansów publicznych, do Prezesa Rady Ministrów.

2. Krajowa ocena ryzyka po jej przekazaniu do Prezesa Rady Ministrów podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Generalny Inspektor udostępnia wnioski z krajowej oceny ryzyka Komisji Europejskiej, europejskim urządům nadzoru, a także organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 27. 1. Generalny Inspektor, na podstawie krajowej oceny ryzyka, przygotowuje strategię przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zawierającą plan działań mających na celu ograniczenie ryzyka związanego z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu.

2. Strategia, o której mowa w ust. 1, jest uaktualniana w przypadku zmiany krajowej oceny ryzyka lub gdy wymaga tego wdrożenie zaleceń Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy 2015/849. Przepis art. 25 ust. 2 stosuje się odpowiednio do przygotowywania strategii.

Art. 28. 1. Strategia, o której mowa w art. 27 ust. 1, po jej zaopiniowaniu przez Komitet, jest przekazywana przez Generalnego Inspektora, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw finansów publicznych, do akceptacji Prezesa Rady Ministrów i wyrażenia zgody na plan działań zawarty w strategii.

2. Po akceptacji przez Prezesa Rady Ministrów, Generalny Inspektor udostępnia strategię podmiotom zaangażowanych w krajowy system przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w celu podjęcia działań w niej przewidzianych.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 2, przekazują do Generalnego Inspektora informacje na temat realizacji działań wskazanych w strategii, co 6 miesięcy, licząc od dnia jej udostępnienia.

Rozdział 5

Środki bezpieczeństwa finansowego

Art. 29. 1. Instytucje obowiązane stosują wobec swoich klientów środki bezpieczeństwa finansowego.

2. Instytucje obowiązane rozpoznają ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną oraz oceniają poziom rozpoznanego ryzyka.

3. Dokonując rozpoznania oraz oceny ryzyka, o których mowa w ust. 2, instytucja obowiązana uwzględnić w szczególności czynniki dotyczące:

- 1) rodzaju klienta;
- 2) obszaru geograficznego;
- 3) przeznaczenia lub charakteru stosunków gospodarczych;
- 4) rodzaju produktów, usług i sposobów ich dystrybucji;
- 5) poziomu wartości majątkowych pozostających w dyspozycji klienta;
- 6) regularności lub czasu trwania stosunków gospodarczych.

4. Zakres stosowanych środków bezpieczeństwa finansowego uwzględnia rozpoznane ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną oraz jego ocenę.

5. Instytucje obowiązane dokumentują w postaci elektronicznej rozpoznane ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną oraz jego ocenę.

Art. 30. 1. Środki bezpieczeństwa finansowego obejmują:

- 1) identyfikację klienta oraz weryfikację jego tożsamości;
- 2) identyfikację beneficjenta rzeczywistego oraz podejmowanie uzasadnionych czynności w celu:
  - a) weryfikacji jego tożsamości,
  - b) ustalenia struktury własności i kontroli – w przypadku klienta będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;

- 3) ocenę i w przypadkach uzasadnionych okolicznościami uzyskanie informacji o celu i zamierzonym charakterze stosunków gospodarczych;
- 4) bieżące monitorowanie stosunków gospodarczych, w tym:
  - a) analizę transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych w celu zapewnienia, że transakcje te są zgodne z wiedzą instytucji obowiązanej o kliencie, rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności oraz zgodne z ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związanym z tym klientem,
  - b) badanie źródła pochodzenia wartości majątkowych będących w dyspozycji klienta - w przypadkach uzasadnionych okolicznościami,
  - c) zapewnienie aktualności posiadanych dokumentów, danych lub informacji dotyczących stosunków gospodarczych.

2. Instytucje obowiązane stosując środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, identyfikują osobę upoważnioną do działania w imieniu klienta i weryfikują jej tożsamość oraz umocowanie do działania w imieniu klienta.

3. Instytucje obowiązane dokumentują zastosowane środki bezpieczeństwa finansowego oraz wyniki bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji. Na żądanie organów, o których mowa w art. 122 wykazują, że przy uwzględnieniu poziomu rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną zastosowały odpowiednie środki bezpieczeństwa finansowego.

Art. 31. 1. Identyfikacja klienta polega na ustaleniu:

- 1) w przypadku osoby fizycznej:
  - a) imienia i nazwiska,
  - b) obywatelstwa,
  - c) numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub daty urodzenia - w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL,
  - d) numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby,
  - e) adresu zamieszkania, w przypadku posiadania informacji przez instytucję obowiązaną;
- 2) w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej:
  - a) nazwy (firmy),
  - b) formy organizacyjnej,
  - c) adresu siedziby lub adresu prowadzenia działalności,

d) numeru identyfikacji podatkowej, a w przypadku osób prawnych lub jednostek nieposiadających takiego numeru – numeru z rejestru handlowego wraz ze wskazaniem kraju rejestracji,

e) danych dotyczących osoby reprezentującej tę osobę prawną lub jednostkę.

2. Identyfikacja beneficjenta rzeczywistego obejmuje ustalenie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a-c.

3. Identyfikacja osoby upoważnionej do działania w imieniu klienta obejmuje ustalenie danych, o których mowa w ust. 1 pkt. 1 lit. a-d.

Art. 32. Weryfikacja tożsamości klienta, osoby działającego w jego imieniu oraz beneficjenta rzeczywistego polega na potwierdzeniu ich danych identyfikacyjnych w oparciu o dokument stwierdzający tożsamość osoby fizycznej, dokument zawierający aktualne dane z wyciągu z rejestru sądowego lub inne dokumenty, dane lub informacje pochodzące z wiarygodnego i niezależnego źródła.

Art. 33. 1. Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego w przypadku:

- 1) nawiązywania stosunków gospodarczych;
- 2) przeprowadzania transakcji okazjonalnej:
  - a) o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, których okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane lub
  - b) która stanowi transfer środków pieniężnych, o którym mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847, na kwotę przekraczającą równowartość 1 000 euro;
- 3) przeprowadzania gotówkowej transakcji okazjonalnej o równowartości 10 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane - w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 22;
- 4) obstawiania stawek oraz odbioru wygranych o równowartości 2 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane - w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 19;
- 5) podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;

6) wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

2. Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego również w odniesieniu do klientów, z którymi utrzymują stosunki gospodarcze, z uwzględnieniem rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w szczególności gdy doszło do zmiany uprzednio ustalonego charakteru lub okoliczności stosunków gospodarczych.

Art. 34. 1. Weryfikacja tożsamości klienta oraz beneficjenta rzeczywistego następuje przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej.

2. Weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego, może być zakończona podczas nawiązywania stosunków gospodarczych, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej oraz gdy występuje niskie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. W takich przypadkach weryfikacja jest dokonywana w możliwie krótkim terminie od momentu rozpoczęcia nawiązywania stosunków gospodarczych.

3. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-8, mogą zawrzeć umowę o prowadzenie rachunku bankowego lub rachunku papierów wartościowych, pod warunkiem, że środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 i 2, zostaną zastosowane przed przeprowadzeniem transakcji z wykorzystaniem tych rachunków.

4. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15, w przypadku gdy ustalają sytuację prawną klienta w związku z postępowaniem sądowym, wykonują obowiązki polegające na obronie, reprezentowaniu lub zastępowaniu klienta w postępowaniu sądowym albo udzielają klientowi porady prawnej dotyczącej wszczęcia postępowania sądowego lub uniknięcia takiego postępowania mogą zastosować środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 i 2, po nawiązaniu stosunków gospodarczych.

5. W przypadku trustów lub innych podobnych porozumień, w których beneficjenci określani są na podstawie szczególnych cech, instytucje obowiązane uzyskują informacje dotyczące rodzaju tych beneficjentów pozwalające im na identyfikację beneficjenta w momencie dokonywania wypłaty wartości majątkowych lub wykonywania przez beneficjenta przysługujących mu praw.

Art. 35. 1. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 8, będące stronami umowy ubezpieczenia, stosują wobec uprawnionych z tytułu tych umów środki

bezpieczeństwa finansowego polegające na identyfikacji i weryfikacji ich tożsamości. Środki te stosowane są niezwłocznie po ustaleniu uprawnionych z tytułu umów ubezpieczeń, nie później niż w momencie wypłaty świadczenia. Art. 31 ust. 1 pkt 1 oraz art. 32 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku uzyskania informacji o częściowym lub całkowitym przeniesieniu praw z tytułu umowy ubezpieczenia instytucje obowiązane wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 8 stosują wobec uprawnionych z tytułu tych umów środki bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2.

Art. 36. 1. W przypadku, gdy instytucja obowiązana nie może zastosować środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1-3:

- 1) nie nawiązuje stosunków gospodarczych;
- 2) nie przeprowadza transakcji okazjonalnej;
- 3) nie przeprowadza transakcji za pośrednictwem rachunku bankowego lub
- 4) rozwiązuje stosunki gospodarcze.

2. Instytucja obowiązana ocenia, czy brak możliwości zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego o którym mowa w ust. 1, stanowi podstawę do przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia, o którym mowa w art. 69 lub art. 81.

Art. 37. 1. Instytucje obowiązane mogą stosować uproszczone środki bezpieczeństwa finansowego w przypadkach, w których ocena ryzyka, o której mowa w art. 29 ust. 2, potwierdziła występowanie niższego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Uproszczonych środków bezpieczeństwa finansowego nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 5 i 6.

3. O niższym ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu może świadczyć:

- 1) klient będący:
  - a) jednostką sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.⁷⁾)
  - b) przedsiębiorstwem państwowym, albo spółką z większościovym udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków,

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały zgłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 191 i 659

- c) spółką, której papiery wartościowe są dopuszczone do publicznego obrotu na rynku regulowanym, nakładającym na tę spółkę obowiązek zapewnienia odpowiedniej przejrzystości beneficjenta rzeczywistego,
  - d) rezydentem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
  - e) rezydentem państwa trzeciego określanym przez wiarygodne źródła, jako państwo o niskim poziomie korupcji lub innej działalności przestępczej,
  - f) rezydentem państwa trzeciego, w którym według danych pochodzących z wiarygodnych źródeł obowiązują przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu Unii Europejskiej;
- 2) zawarcie umowy ubezpieczenia w przypadku, gdy składka roczna nie przekracza równowartości 1.000 euro lub składka jednorazowa nie przekracza 2.500 euro;
  - 3) przystąpienie i uczestnictwo w pracowniczym programie emerytalnym;
  - 4) oferowanie produktów lub usług klientom w celu uzyskania przez nich dostępu lub zwiększenia ich dostępu do systemu finansowego;
  - 5) powiązanie z klientem produktów lub usług odznaczających się brakiem możliwości przeniesienia przez klienta własności lub posiadania produktu lub usługi albo udostępnienia produktu lub usługi osobom trzecim w inny sposób.

Art. 38. 1. Instytucje obowiązane w przypadkach stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnych związanych z wyższym ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz w przypadkach, o których mowa w art. 39-42, w celu ograniczenia tego ryzyka oraz zarządzania tym ryzykiem stosują wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego.

2. O wyższym ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu może świadczyć:

- 1) nawiązywanie stosunków gospodarczych w nietypowych okolicznościach;
- 2) klient będący:
  - a) rezydentem państwa trzeciego wysokiego ryzyka,
  - b) osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej prowadzącą działalność w zakresie zarządzania wartościami majątkowymi,

- c) spółką, w której wydano akcje na okaziciela lub spółką, w której prawa z akcji lub udziałów są wykonywane przez podmioty inne niż akcjonariusze lub udziałowcy;
- 3) przedmiot prowadzonej działalności gospodarczej obejmujący przeprowadzanie transakcji gotówkowych znacznej ilości lub opiewających na wysokie kwoty;
- 4) nietypowa lub nadmiernie złożona struktura własnościowa, biorąc pod uwagę rodzaj i zakres prowadzonej działalności gospodarczej;
- 5) oferowanie usług lub produktów są w ramach bankowości prywatnej;
- 6) oferowanie usług lub produktów sprzyjających anonimowości lub utrudniających identyfikację klienta;
- 7) nawiązywanie albo utrzymywanie stosunków gospodarczych lub przeprowadzanie transakcji okazjonalnej bez fizycznej obecności klienta – w przypadku gdy związane z tym wyższe ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu nie zostało ograniczone w inny sposób, w tym poprzez wymóg stosowania kwalifikowanego podpisu elektronicznego;
- 8) zlecenie przez nieznaną lub niepowiązaną podmiot trzeciej transakcji, których beneficjentem jest klient;
- 11) objęcie stosunkami gospodarczymi lub transakcjami nowych produktów lub usług albo oferowanie produktów lub usług przy wykorzystaniu nowych kanałów dystrybucji;
- 12) związek stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej z:
  - a) państwem trzecim wysokiego ryzyka,
  - b) państwem określanym przez wiarygodne źródła, jako państwo:
    - o wysokim poziomie korupcji lub innego rodzaju działalności przestępczej,
    - finansujące lub wspierające popełnianie czynów o charakterze terrorystycznym, lub z którym łączona jest działalność organizacji o charakterze terrorystycznym,
  - c) państwem w stosunku, do którego Organizacja Narodów Zjednoczonych lub Unia Europejska podjęły decyzję o nałożeniu sankcji lub szczególnych środków ograniczających.

3. Instytucje obowiązane prowadzą bieżącą analizę przeprowadzanych transakcji. W przypadku ujawnienia transakcji nietypowych, nienaturalnie złożonych oraz opiewających na wysokie kwoty, które wydają się nie mieć uzasadnienia prawnego lub gospodarczego, instytucje obowiązane:

- 1) podejmują działania w celu wyjaśnienia okoliczności, w jakich przeprowadzono te transakcje;
- 2) stosują wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4, w odniesieniu do stosunków gospodarczych, w ramach których te transakcje zostały przeprowadzone.

Art. 39. 1. Instytucje obowiązane stosują wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego wobec klientów pochodzących lub mających siedzibę w państwie trzecim wysokiego ryzyka.

2. Obowiązek stosowania wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego wyłącznie ze względu na siedzibę w państwie trzecim wysokiego ryzyka nie dotyczy:

- 1) oddziałów instytucji obowiązanych,
- 2) jednostek zależnych z większościovym udziałem instytucji obowiązanych,
- 3) oddziałów i jednostek zależnych z większościovym udziałem, podmiotów mających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej podlegających obowiązkowi wynikającemu z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849

– stosujących procedury z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu obowiązujące w grupie w skład, której wchodzi.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zakres stosowanych środków bezpieczeństwa finansowego określany jest z uwzględnieniem oceny ryzyka, o której mowa w art. 29 ust. 2.

Art. 40. 1. W przypadku transgranicznych relacji korespondenckich z instytucją-respondentem z państwa trzeciego instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-8, będące instytucją-korespondentem, stosują środki bezpieczeństwa finansowego oraz:

- 1) pozyskują informacje o instytucji-respondencie w celu zrozumienia charakteru działalności prowadzonej przez tę instytucję;
- 2) ustalają na podstawie powszechnie dostępnych informacji wiarygodność instytucji-respondenta oraz jakość sprawowanego nad nią nadzoru;
- 3) oceniają procedury w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania stosowane przez instytucję-respondenta;
- 4) uzyskują przed nawiązaniem relacji korespondenckiej akceptację kadry kierowniczej wyższego szczebla;

- 5) określają oraz dokumentują zakres odpowiedzialności instytucji obowiązanej oraz instytucji-respondenta za wykonanie obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu;
- 6) w odniesieniu do rachunków przejściowych potwierdzają, że instytucja-respondent zastosowała wobec klientów mających bezpośredni dostęp do tych rachunków prowadzonych w instytucji obowiązanej środki bezpieczeństwa finansowego, w tym w szczególności środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 oraz zapewniają, iż instytucja-respondent udostępnia na ich żądanie informacje dotyczące zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego.

2. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-8, nie nawiązują lub nie utrzymują relacji korespondenckich:

- 1) z instytucją kredytową, finansową oraz podmiotem prowadzącym równoważną działalność, nie będącymi częścią grupy, które nie posiadają siedziby oraz nie są rzeczywiste zarządzanie i kierowanie, na terytorium państwa, według prawa którego zostały utworzone (bank fikcyjny);
- 2) z instytucjami kredytowymi i finansowymi, o których wiadomo, że zawierają umowy o prowadzenie rachunków z bankiem fikcyjnym.

Art. 41. 1. W celu ustalenia, czy klient lub beneficjent rzeczywisty jest osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne instytucje obowiązane wdrażają procedury oparte na analizie ryzyka, w tym mogą przyjmować oświadczenia na piśmie, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za podanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym.

2. W przypadku stosunków gospodarczych z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne instytucje obowiązane stosują wobec tych osób środki bezpieczeństwa finansowego oraz:

- 1) uzyskują zezwolenie kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie lub kontynuację stosunków gospodarczych z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- 2) stosują właściwe środki w celu ustalenia źródła majątku klienta i źródła pochodzenia wartości majątkowych pozostających w dyspozycji klienta w ramach stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej;
- 3) intensyfikują stosowanie środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4.

3. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 8, będące stronami umów ubezpieczenia, nie później niż w momencie wypłaty świadczenia, podejmują odpowiednie środki w celu ustalenia, czy uprawnieni z tytułu umowy ubezpieczenia na życie lub innej ubezpieczeniowej umowy o charakterze inwestycyjnym lub ich beneficjenci rzeczywiście są osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne.

4. W przypadku stwierdzenia wyższego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu instytucje obowiązane, przed wypłatą świadczenia z tytułu umowy ubezpieczenia lub przeniesienia polisy, stosują środki bezpieczeństwa finansowego oraz informują o wypłacie tego świadczenia kadrę kierowniczą wyższego szczebla oraz przeprowadzają wzmożoną kontrolę stosunków gospodarczych z klientem.

5. W okresie od dnia zaprzestania zajmowania przez osobę eksponowanego stanowiska politycznego do dnia ustalenia, że z nią wyższe ryzyko, jednak nie krótszym niż 12 miesięcy, instytucja obowiązana stosuje wobec takiej osoby środki uwzględniające to ryzyko.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do członków rodziny osoby zajmującej eksponowane stanowiska polityczne oraz osób znanych jako bliscy współpracownicy osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne.

Art. 42. 1. Instytucje obowiązane mogą korzystać z usług podmiotu trzeciego przy stosowaniu środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1-3, pod warunkiem niezwłocznego przekazywania przez ten podmiot, na żądanie instytucji obowiązanej, niezbędnych informacji oraz dokumentów dotyczących zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego, w tym kopii dokumentów uzyskanych podczas stosowania środków bezpieczeństwa finansowego polegających na identyfikacji klienta i beneficjenta rzeczywistego oraz weryfikacji ich tożsamości.

2. Korzystanie z usług podmiotu trzeciego nie zwalnia instytucji obowiązanej odpowiedzialności za stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego.

3. Podmiotem trzecim, o którym mowa w ust. 1, może być instytucja obowiązana lub podmiot z siedzibą w innym państwie, zobowiązany na podstawie właściwych przepisów tego państwa z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego i przechowywania dokumentów i informacji oraz podlegający nadzorowi właściwych organów tego państwa w sposób odpowiadający wymogom wynikającym z przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu Unii Europejskiej.

3. Instytucje obowiązane nie korzystają z usług, o których mowa w ust. 1, podmiotu posiadającego siedzibę w państwie trzecim wysokiego ryzyka. Zakaz ten nie dotyczy przypadków korzystania z usług oddziałów instytucji obowiązanych lub jednostek zależnych z większościowym udziałem instytucji obowiązanych oraz oddziałów lub jednostek zależnych z większościowym udziałem podmiotów mających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz podlegającym obowiązkom wynikającym z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849, które stosują procedury grupowe, o których mowa w art. 45 ust. 1.

4. Instytucja obowiązana wchodząca w skład grupy, która stosuje środki bezpieczeństwa finansowego, zasady przechowywania dokumentów i informacji, wdrożyła wewnętrzną procedurę na poziomie grupy oraz podlega nadzorowi właściwych organów państwa członkowskiego lub państwa trzeciego na zasadach i w sposób odpowiadających wymogom wynikającym z przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu Unii Europejskiej może uznać, że obowiązek stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1-3, został wykonany, jeżeli środki bezpieczeństwa finansowego zostały zastosowane przez podmiot, wchodzący w skład tej samej grupy. W tych przypadkach, warunki określone w ust. 1 dotyczące przekazywania informacji i dokumentów oraz zasad odpowiedzialności znajdują zastosowanie.

5. Przepisy ust. 1 i 2 nie znajdują zastosowania w przypadku, w którym instytucja obowiązana przy zachowaniu odpowiedzialności za zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1-3, powierza, na podstawie pisemnej umowy, wykonanie tych obowiązków osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, działającej w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanej.

Art. 43. 1. Instytucje obowiązane przechowują przez okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym zakończono stosunki gospodarcze z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia transakcji okazjonalnej:

- 1) kopie dokumentów i informacje uzyskane w wyniku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- 2) dowody potwierdzające przeprowadzone transakcje i ewidencje transakcji, obejmujące oryginalne dokumenty lub kopie dokumentów, konieczne do identyfikacji transakcji.

2. Instytucje obowiązane przechowują wyniki analiz, o których mowa w art. 38 ust. 3, przez okres 5 lat, licząc od dnia ich przeprowadzenia.

3. Na żądanie Generalnego Inspektora instytucja obowiązana przechowuje dokumentację, o której mowa w ust. 1 i 2, przez okres nie dłuższy niż 5 lat, licząc od upływu okresu, o którym mowa w ust. 1 i 2.

4. W przypadku likwidacji, połączenia, podziału lub przekształcenia instytucji obowiązanej, do przechowywania dokumentacji stosuje się przepisy art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Art. 44. 1. Instytucje obowiązane w celu ograniczenia ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu i właściwego zarządzania zidentyfikowanym ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu wprowadzają wewnętrzną procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu, zwaną dalej „wewnętrzną procedurą instytucji obowiązanej”.

2. Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej określa – z uwzględnieniem charakteru, rodzaju i rozmiaru prowadzonej działalności – zasady postępowania stosowane w instytucji obowiązanej i obejmuje w szczególności:

- 1) określenie czynności lub działań podejmowanych w celu, o którym mowa w ust. 1;
- 2) określenie zasad rozpoznawania oraz oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną, w tym zasad weryfikacji i aktualizacji uprzednio dokonanej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- 3) środki stosowane w celu właściwego zarządzania rozpoznanym ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związanym z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną;
- 4) określenie zasad stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- 5) określenie zasad przechowywania dokumentów oraz informacji;
- 6) określenie zasad wykonywania obowiązków obejmujących przekazywanie Generalnemu Inspektorowi informacji o transakcjach oraz zawiadomieniach;
- 7) określenie zasad upowszechniania wśród pracowników instytucji obowiązanej wiedzy z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- 8) określenie zasad zgłaszania przez pracowników rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;

9) określenie zasad kontroli wewnętrznej lub audytu przestrzegania przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz zasad postępowania określonych w wewnętrznej procedurze.

3. Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej przed jej wprowadzeniem do stosowania, uzyskuje akceptację kadry kierowniczej wyższego szczebla.

Art. 45. 1. Instytucje obowiązane wchodzące w skład grupy wprowadzają grupową procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu, zwaną dalej „procedurą grupową”.

2. Procedura grupowa określa zasady postępowania stosowane w grupie, w celu wykonania ciężących na grupie oraz wchodzących w jej skład podmiotach obowiązków określonych w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, dotyczące zasad wymiany i ochrony informacji przekazywanych na potrzeby wykonywania obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu pomiędzy poszczególnymi podmiotami wchodzącymi w skład grupy.

Art. 46. 1. Instytucje obowiązane zapewniają udział pracowników, wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych dotyczących realizacji tych obowiązków. Zakres programów szkoleniowych powinien uwzględniać charakter, rodzaj i rozmiar działalności prowadzonej przez instytucję obowiązaną.

2. Do instytucji obowiązanych będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 47. Instytucje obowiązane wprowadzają, procedurę wewnętrznego zgłaszania rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w ramach instytucji obowiązanej. Procedura umożliwia zachowanie anonimowości przez pracownika lub inną osobę dokonującą zgłoszenia oraz uwzględnia charakter i wielkość instytucji obowiązanej.

Art. 48. 1. Instytucje obowiązane, ich pracownicy oraz inne osoby działające w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanych zachowują w tajemnicy fakt przekazania Generalnemu Inspektorowi lub innym właściwym organom informacji, na zasadach określonych w Rozdziale 9 oraz informacji o prowadzonych analizach dotyczących prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy przekazywania informacji pomiędzy instytucjami obowiązany, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-8 oraz ich oddziałami i jednostkami zależnymi wchodzącymi w skład grupy i stosującymi zasady postępowania określone w procedurze grupowej, w tym oddziałami i jednostkami zależnymi mającymi siedzibę w państwie trzecim.

3. Obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy przekazywania informacji pomiędzy instytucjami obowiązany, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 oraz z osobami z państw trzecich, które podlegają wymogom określonym w dyrektywie 2015/849 lub równoważnym i wykonują swoje czynności zawodowe w ramach tej samej osoby prawnej lub w ramach struktury mającej wspólnego właściciela, wspólny zarząd lub wspólną kontrolę zgodności z przepisami z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, w skład której wchodzi osoba prawna, w ramach której ta instytucja obowiązana wykonuje swoje czynności zawodowe.

4. Obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy przekazywania informacji pomiędzy instytucjami obowiązany, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-8 i 15 oraz pomiędzy tymi instytucjami obowiązany i ich odpowiednikami mającymi siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie trzecim, które podlegają wymogom określonym w dyrektywie 2015/849 lub równoważnym oraz stosują właściwe przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej i ochrony danych osobowych, w przypadkach dotyczących tego samego klienta i tej samej transakcji.

Art. 49. 1. Instytucje obowiązane wyznaczają kadre kierowniczą wyższego szczebla.

2. W przypadku instytucji obowiązanych prowadzących działalność jednoosobowo, zadania kadry wyższego szczebla wykonuje osoba prowadząca tę działalność.

Art. 50. 1. Do wyznaczenia centralnego punktu kontaktowego są obowiązane:

- 1) unijne instytucje płatnicze oraz unijne instytucje pieniądza elektronicznego, wykonujące usługi płatnicze na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach działalności transgranicznej lub poprzez agenta;
- 2) unijne instytucje pieniądza elektronicznego wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego w ramach działalności transgranicznej.

2. Centralny punkt kontaktowy oznacza, działającą w imieniu i na rzecz unijnych instytucji, o których mowa w ust. 1, osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Centralny punkt kontaktowy zapewnia, że działalność unijnych instytucji, o których mowa w ust. 1, jest wykonywana zgodnie z ustawą. w tym w szczególności odpowiada za udostępnianie informacji na żądanie Generalnego Inspektora. Przepis art. 73 stosuje się odpowiednio.

4. Unijne instytucje, o których mowa w ust. 1, przed rozpoczęciem działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekazują Generalnemu Inspektorowi następujące informacje dotyczące centralnego punktu kontaktowego:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę (firmę) oraz adres do korespondencji;
- 2) opis działalności wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez unijną instytucję płatniczą lub unijną instytucję pieniądza elektronicznego;
- 3) opis struktury organizacyjnej centralnego punktu kontaktowego oraz opis mechanizmów kontroli wewnętrznej dotyczących obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 4) imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za wykonywanie zadań centralnego punktu kontaktowego.

5. Generalny Inspektor prowadzi wykaz centralnych punktów kontaktowych.

Rozdział 6

Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych

Art. 51. Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych zwany dalej „Rejestrem” jest systemem teleinformatycznym służącym przetwarzaniu informacji o beneficjentach rzeczywistych podmiotów wymienionych w art. 54.

Art. 52. Organem właściwym w sprawach Rejestru jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 53. 1. Organ, o którym mowa w art. 52, jest administratorem danych zgromadzonych w Rejestrze.

2. Do zadań organu, o którym mowa w ust. 1, należy w szczególności:

- 1) prowadzenie Rejestru oraz określanie organizacyjnych warunków i technicznych sposobów jego prowadzenia;
- 2) przetwarzanie informacji o beneficjentach rzeczywistych;

- 3) opracowywanie analiz statystycznych dotyczących informacji przetwarzanych w Rejestrze;
- 4) zapewnienie bezpieczeństwa informacjom przetwarzanym w Rejestrze zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922).

Art. 54. Do zgłoszenia informacji o beneficjentach rzeczywistych i ich aktualizacji są obowiązane:

- 1) spółki jawne;
- 2) spółki komandytowe;
- 3) spółki komandytowo-akcyjne;
- 4) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 5) spółki akcyjne z wyjątkiem spółek publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 452, 724 i 791);
- 6) fundacje;
- 7) stowarzyszenia.

Art. 55. Dane podlegające zgłoszeniu do Rejestru obejmują:

- 1) w przypadku podmiotu zobowiązanego:
  - a) nazwę,
  - b) formę organizacyjną podmiotu zobowiązanego,
  - c) siedzibę,
  - d) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym,
  - e) numer identyfikacji podatkowej;
- 2) w przypadku beneficjenta rzeczywistego i członka organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu zobowiązanego:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) obywatelstwo,
  - c) państwo zamieszkania,
  - d) numer PESEL albo datę urodzenia – w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,

- e) informację o skali i charakterze posiadanego udziału przez beneficjenta rzeczywistego.

Art. 56. 1. Informacje, o których mowa w art. 55, są zgłaszane do Rejestru nie później niż w terminie 7 dni od wpisu podmiotu, o którym mowa w art. 54, w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku zmiany przekazanych informacji – w terminie 2 dni od ich zmiany.

2. Do liczenia terminów, o których mowa w ust. 1, nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy.

3. W przypadku awarii lub zakłóceń funkcjonowania systemu teleinformatycznego organ właściwy w sprawach Rejestru, o którym mowa w art. 52, informuje o ich wystąpieniu i usunięciu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W takim przypadku podmiot zobowiązany przekazuje informacje, w ciągu 24 godzin od zamieszczenia informacji o usunięciu awarii lub zakłóceń.

4. Zgłoszenie informacji następuje nieodpłatnie za pomocą środków komunikacji elektronicznej .

Art. 57. 1. Zgłoszenia do Rejestru dokonuje, uprawniony do reprezentacji, członek zarządu podmiotu, o którym mowa w art. 54, zwany dalej „zgłaszającym”.

2. Zgłoszenie składane jest zgodnie ze wzorem dokumentu elektronicznego opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

3. Zgłoszenie zawiera dodatkowo oświadczenie o prawdziwości danych zgłaszanych do Rejestru pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 58. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentu elektronicznego oraz warunki techniczne i organizacyjne wymagane do zgłoszenia, o których mowa w art. 57, mając na względzie potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności i niezaprzeczalności danych zawartych w zgłoszeniu oraz potrzebę ich ochrony przed nieuprawnionym dostępem.

Art. 59. Podmioty, o których mowa w art. 54, ponoszą odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody wyrządzone zgłoszeniem do Rejestru nieprawdziwych informacji.

Art. 60. 1. Informacje, o których mowa w art. 55, wprowadza się niezwłocznie do Rejestru.

2. Do wprowadzania danych do Rejestru oraz do dokonywania w nim zmian uprawnione są wyłącznie osoby upoważnione przez organ, o którym mowa w art. 52.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób zapewnienia ochrony danych podlegających zgłoszeniu do Rejestru, o którym mowa w art. 57, mając na uwadze prawidłowość przetwarzania tych danych.

Art. 61. Zgromadzone w Rejestrze informacje, o których mowa w art. 54, nie mogą być z niego usunięte, chyba że:

- 1) ich gromadzenie jest zabronione;
- 2) okazały się nieprawdziwe;
- 3) podmiot obowiązany do przekazania informacji o beneficjencie rzeczywistym został wykreślony z rejestru sądowego.

Art. 62. Przetwarzanie informacji o beneficjentach rzeczywistych zgromadzonych w Rejestrze odbywa się bez wiedzy osób, których informacje te dotyczą.

Art. 63. Do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze nie stosuje się przepisów art. 32 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy o ochronie danych osobowych.

Art. 64. Rejestr jest jawny.

Art. 65. Informacje o beneficjentach rzeczywistych zgromadzone w Rejestrze są udostępniane nieodpłatnie.

Art. 66. Informacji o beneficjentach rzeczywistych zgromadzone w Rejestrze są udostępniane za pomocą środków komunikacji elektronicznej na podstawie wzoru dokumentu elektronicznego.

Art. 67. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzoru dokumentu elektronicznego oraz warunki organizacyjne i techniczne wymagane do udostępnienia informacji, mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego, wiarygodnego i bezpiecznego przekazania tych informacji.

Rozdział 7

Gromadzenie informacji

Art. 68. 1. Instytucje obowiązane, z wyjątkiem osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 i 18, przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o:

- 1) przyjętej wpłacie lub dokonanej wypłacie środków pieniężnych o wartości przekraczającej 15 000 zł;
- 2) wykonanym transferze środków o wartości przekraczającej 15 000 euro z wyjątkiem:

- a) transferu środków pieniężnych pomiędzy rachunkiem płatniczym i rachunkiem lokaty terminowej, które należą do tego samego klienta w tej samej instytucji obowiązanej,
- b) krajowego transferu środków pieniężnych przychodzącego z innej instytucji obowiązanej,
- c) transakcji związanej z gospodarką własną instytucji obowiązanej, która została przeprowadzona przez instytucję obowiązaną we własnym imieniu i na własną rzecz, w tym transakcji zawartej na rynku międzybankowym,
- d) transakcji przeprowadzonej w imieniu lub na rzecz jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych podmiotów,
- e) transakcji przeprowadzanej przez bank zrzeczający banki spółdzielcze, jeżeli transakcja została przekazana przez zrzeszony bank spółdzielczy,
- f) przewłaszczenia na zabezpieczenie wartości majątkowych, wykonanej na czas trwania umowy przewłaszczenia z instytucją obowiązaną.

2. Obowiązek przekazania informacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, obejmuje również transfer środków pieniężnych spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz odbiorcy, którego dostawcą usług płatniczych jest instytucja obowiązana.

3. Instytucje obowiązane przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o wykonanych usługach przekazu pieniężnego o wartości przekraczającej 15 000 euro. Do wpłaty lub wypłaty środków pieniężnych oraz transferu środków pieniężnych dokonanych w ramach wykonywanej usługi przekazu pieniężnego nie stosuje się ust. 1.

4. Notariusze przekazują Generalnemu Inspektorowi również informacje o transakcji dokonanej w formie aktu notarialnego o wartości przekraczającej 15 000 euro polegającej na:

- 1) przeniesieniu własności wartości majątkowej, w tym sprzedaży ruchomości lub nieruchomości, zamiany ruchomości lub nieruchomości, darowizny ruchomości lub nieruchomości;
- 2) zawarciu umowy działu spadku;
- 3) zawarciu umowy zniesienia współwłasności;
- 4) zawarciu umowy o dożywocie;
- 5) zawarciu umowy renty w zamian za przeniesienie własności nieruchomości;
- 6) zawarciu umowy o podział majątku wspólnego;

- 7) przeniesieniu spółdzielczego własnościowego, prawa do lokalu, prawa użytkowania wieczystego oraz ekspektatywy odrębnej własności lokalu;
- 8) wniesieniu wkładu niepieniężnego po założeniu spółki;
- 9) zawarciu umowy dokumentującej wniesienie lub podwyższenia wkładów do spółki albo wniesienie lub podwyższenie kapitału zakładowego;
- 10) przekształceniu lub połączeniu spółek;
- 11) zbyciu przedsiębiorstwa;
- 12) zbyciu udziałów w spółce.

5. Instytucje obowiązane przekazują informacje w terminie 7 dni od dnia:

- 1) przyjęcia wpłaty lub dokonania wypłaty środków pieniężnych – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) wykonania transakcji płatniczej transferu środków pieniężnych – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) udostępnienia środków płatniczych odbioru – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 2;
- 4) wykonania usługi przekazu pieniężnego – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 3;
- 5) sporządzenia aktu notarialnego – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 4.

6. Obowiązek przekazania informacji, o których mowa w ust. 1-5, obejmuje również przypadki, gdy transakcja została zrealizowana przy pomocy dwóch lub więcej operacji, których okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane, a ich łączna wartość przekracza próg wartości określony w tych przepisach.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1-5, zawierają:

- 1) niepowtarzalny numer transakcji w ewidencji instytucji obowiązanej;
- 2) datę przeprowadzenia transakcji;
- 3) dane identyfikacyjne stron transakcji;
- 4) kwotę i walutę transakcji;
- 5) rodzaj transakcji;
- 5) numery rachunków należące do stron transakcji, które zostały wykorzystane do przeprowadzenia transakcji, wraz ze wskazaniem kodów krajów, w których są one prowadzone – w przypadku transakcji z udziałem takich rachunków.

Art. 69. 1. Instytucja obowiązana zawiadamia Generalnego Inspektora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Zawiadomienie jest przekazywane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia podejrzenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Zawiadomienie zawiera wszystkie informacje, pozostające w związku z podejrzeniem, o którym mowa w ust. 1, będące w dyspozycji instytucji obowiązanej, w tym w szczególności wskazuje:

- 1) dane identyfikacyjne klienta lub innych osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej;
- 2) stosunek gospodarczy lub transakcję okazjonalną;
- 3) wartość i rodzaj;
- 5) numery rachunków;
- 6) transakcje lub próby przeprowadzenia transakcji z podaniem dat ich realizacji lub próby realizacji, rodzaju i wartości, a także stron transakcji;
- 7) uzasadnienie przekazania zawiadomienia.

Art. 70. 1. Informacje, o których mowa w art. 68, mogą być przekazywane do Generalnego Inspektora za pośrednictwem:

- 1) izb gospodarczych zrzeczających instytucje obowiązane;
- 2) banków zrzeczających banki spółdzielcze;
- 3) właściwego miejscowo organu samorządu zawodowego notariuszy o ile krajowy organ tego samorządu podejmie uchwałę w tym zakresie, określającą szczegółowe zasady i tryb przekazywania informacji oraz dostarczy Generalnemu Inspektorowi wykaz osób odpowiedzialnych za przekazywanie takich informacji;
- 4) innych podmiotów na podstawie podpisanych przez instytucję obowiązaną umów.

2. Korzystanie z pośrednictwa podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie zwalnia instytucji obowiązanej z odpowiedzialności za przekazanie informacji do Generalnego Inspektora.

Art. 71. Obowiązek przekazywania informacji i zawiadomień, o których mowa w art. 69, nie dotyczy instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15, w zakresie informacji uzyskanych podczas ustalania sytuacji prawnej klienta w związku z postępowaniem sądowym, wykonywania obowiązków polegających na obronie, reprezentowaniu lub zastępowaniu klienta w postępowaniu sądowym albo udzielaniu klientowi porady prawnej dotyczącej wszczęcia postępowania sądowego lub uniknięcia takiego postępowania.

Art. 72. 1. Na żądanie Generalnego Inspektora instytucja obowiązana niezwłocznie przekazuje lub udostępnia posiadane informacje lub dokumenty, w tym w szczególności dotyczące:

- 1) stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnych z wskazanymi lub określonymi rodzajami klientów;
- 2) historii rachunków, w tym przeprowadzonych transakcji;
- 3) właścicieli i posiadaczy wartości majątkowych;
- 4) rodzaju, wartości i pochodzenia wartości majątkowych;
- 5) informacji pozyskanych w związku ze stosowaniem środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4;
- 6) telekomunikacyjnych urządzeń końcowych w rozumieniu ustawy - Prawo telekomunikacyjne, za pośrednictwem których zlecano transakcje, w tym dane lokalizacyjne tych urządzeń.

2. Generalny Inspektor w żądaniu, o którym mowa w ust. 1, może wskazać:

- 1) termin oraz formę przekazania lub udostępnienia informacji lub dokumentów;
- 2) zakres informacji oraz termin do ich pozyskania przez instytucję obowiązaną w związku ze stosowaniem środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4 lub w związku z określonymi transakcjami okazjonalnymi.

3. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane i udostępniane nieodpłatnie.

Art. 73. 1. Instytucja obowiązana przekazuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej informacje lub zawiadomienia, o których mowa w art. 68, art. 69 i art. 72, na podstawie wzoru dokumentu elektronicznego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentu elektronicznego oraz warunki techniczne i organizacyjne wymagane od instytucji zobowiązanej do przekazywania informacji, mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego i bezpiecznego przekazania informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 74. 1. Generalny Inspektor wprowadza procedurę zgłaszania, w tym anonimowo, rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, a także działań naprawczych związanych ze zgłoszonymi naruszeniami.

2. Procedura, o której mowa w ust. 1, określa również środki ochrony osoby zgłaszającej naruszenie przed przemocą, groźbą bezprawną, narażeniem na niebezpieczeństwo lub nierównym traktowaniem, zwłaszcza w odniesieniu do jej zatrudnienia. Środki ochrony polegają w szczególności na zachowaniu w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości osoby zgłaszającej naruszenie.

Art. 75. 1. Prokurator informuje Generalnego Inspektora o wydaniu postanowienia o blokadzie rachunku lub wstrzymaniu transakcji, wszczęciu postępowania, przedstawieniu zarzutu, wniesieniu aktu oskarżenia oraz o wydaniu wyroku, w sprawach o przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności lub uzyskania informacji.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, wskazują w szczególności:

- 1) okoliczności dotyczące popełnienia przestępstwa;
- 2) dane identyfikacyjne osób biorących udział w popełnieniu przestępstwa:
  - a) imię, nazwisko, numer PESEL lub datę urodzenia i obywatelstwo - w przypadku osób fizycznych,
  - b) nazwę i numer identyfikacji podatkowej - w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej;
- 3) sygnaturę akt.

4. Generalny Inspektor niezwłocznie informuje prokuratora o posiadaniu informacji, pozostających w związku z informacjami przekazanymi na podstawie ust. 1.

Art. 76. 1. Na wniosek Generalnego Inspektora jednostki współpracujące w granicach swoich ustawowych kompetencji przekazują lub udostępniają posiadane informacje lub dokumenty, niezbędne do realizacji zadań Generalnego Inspektora. We wniosku Generalny Inspektor może wskazać termin oraz formę ich przekazania lub udostępnienia.

2. Przekazanie lub udostępnienie informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, może nastąpić w drodze teletransmisji na zasadach określonych w porozumieniu zawartym pomiędzy Generalnym Inspektorem a jednostką współpracującą.

3. W porozumieniu, o którym mowa w ust. 2, określa się warunki techniczne przekazywania lub udostępniania informacji lub dokumentów oraz zasady ich ochrony.

Art. 77. 1. Jednostki współpracujące niezwłocznie informują Generalnego Inspektora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz opracowują instrukcje postępowania w tych przypadkach.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać w szczególności:

- 1) dane identyfikacyjne podmiotów zaangażowanych w podejrzone transakcje lub inne działania;
- 2) opis podejranych transakcji lub innych działań;
- 3) uzasadnienie przekazania powiadomienia.

3. Przepis art. 76 ust. 4 stosuje się odpowiednio do powiadomień, o których mowa w ust. 1, przekazanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Policję i Straż Graniczną.

Art. 78. 1. Jednostka współpracująca przekazuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej informację, o których mowa w art. 75 i w art. 77, utworzone na podstawie wzoru dokumentu elektronicznego. .

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentu elektronicznego oraz warunki organizacyjne i techniczne wymagane do udostępnienia informacji, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego, wiarygodnego i bezpiecznego przekazania tych informacji

Art. 79. 1. Organy Straży Granicznej oraz naczelnicy urzędów celno-skarbowych przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje zawarte w zgłoszeniu określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 21 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe. Informacje te są przekazywane w terminie do 14 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano przywozu środków pieniężnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wywozu środków pieniężnych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Organy Straży Granicznej przekazują informacje za pośrednictwem Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Organy Straży Granicznej oraz naczelnicy urzędów celno-skarbowych przekazują za pomocą środków komunikacji elektronicznej informację, o których mowa w ust. 1, utworzone na podstawie wzoru dokumentu elektronicznego.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentu elektronicznego, warunki organizacyjne i techniczne wymagane do przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze konieczność

sprawnego ich przekazywania Generalnemu Inspektorowi przez organy Straży Granicznej oraz naczelników urzędów celno-skarbowych.

Art. 80. Generalny Inspektor może zlecić naczelnikowi urzędu celno-skarbowego zbadanie źródła pochodzenia określonych wartości majątkowych. Informacja o wynikach przeprowadzonych działań jest przekazywana Generalnemu Inspektorowi niezwłocznie.

Rozdział 8

Blokowanie rachunków i wstrzymywanie transakcji

Art. 81. 1. Instytucja obowiązana wstrzymuje przeprowadzenie transakcji w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że transakcja ta lub wartości majątkowe będące przedmiotem transakcji mają związek praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu. O wstrzymaniu przeprowadzenia transakcji instytucja obowiązana zawiadamia niezwłocznie Generalnego Inspektora.

2. W zawiadomieniu instytucja obowiązana przekazuje pozostające w jej posiadaniu informacje mające związek z transakcją, o której mowa w ust. 1, oraz szczegółowe uzasadnienie powziętych podejrzeń, w tym:

- 1) dane identyfikacyjne stron transakcji;
- 2) wartości majątkowe objęte transakcją;
- 3) numery rachunków stron transakcji;
- 4) wskazanie domniemanego czynu zabronionego, z którego pochodzą wartości majątkowe objęte transakcją lub opis okoliczności na podstawie, których powzięto podejrzenie, że transakcja została zlecona w zamiarze sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym albo udostępnienia ich zorganizowanej grupie lub związkowi mającym na celu popełnienie takiego przestępstwa lub osobie biorącej udział w takiej grupie lub związku.

3. Po otrzymaniu zawiadomienia Generalny Inspektor dokonuje niezwłocznie potwierdzenia jego przyjęcia za pomocą środków komunikacji elektronicznej podając datę i godzinę przyjęcia zawiadomienia.

4. Wstrzymanie transakcji nie może trwać dłużej niż 96 godzin od momentu potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia.

5. Przed upływem 48 godzin od momentu potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia instytucji obowiązanej Generalny Inspektor przekazuje właściwemu prokuratorowi zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania

terroryzmu lub przekazuje instytucji obowiązanej informację o zwolnieniu z obowiązku wstrzymania transakcji, za pomocą środków komunikacji elektronicznej podając datę i godzinę zwolnienia z obowiązku.

6. Przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 4, prokurator wydaje postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania.

7. W przypadku wszczęcia postępowania prokurator może wydać postanowienie o wstrzymaniu transakcji na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5. W postanowieniu określa się zakres, sposób i termin wstrzymania transakcji.

8. Na postanowienie prokuratora w przedmiocie wstrzymania transakcji przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

9. Wstrzymanie transakcji upada, jeżeli przed upływem 6 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5, nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym.

10. Instytucja obowiązana przekazuje zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentu elektronicznego, zakres i format danych, o których mowa w ust. 2, oraz warunki organizacyjne i techniczne wymagane do przekazywania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze konieczność sprawnego, wiarygodnego i bezpiecznego przekazania tych zawiadomień.

Art. 82. 1. Generalny Inspektor przekazuje instytucji obowiązanej żądanie blokady rachunku lub wstrzymania transakcji, w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że wartości majątkowe zgromadzone na rachunku lub będące przedmiotem transakcji, mają związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu. W żądaniu blokady rachunku Generalny Inspektor określa wartości majątkowe objęte żądaniem.

2. Instytucja obowiązana niezwłocznie potwierdza datę i godzinę otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 1 oraz dokonuje blokady rachunku lub wstrzymania transakcji.

3. Blokada rachunku lub wstrzymanie transakcji nie może trwać dłużej niż 96 godzin od momentu potwierdzenia otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 2, przez instytucję obowiązaną.

4. Generalny Inspektor w ciągu 48 godzin od momentu potwierdzenia otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 2, przekazuje właściwemu prokuratorowi zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

5. Przepisy art. 81 ust 6-9 stosuje się odpowiednio.

Art. 83. 1. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że działalność instytucji obowiązanej jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub do celów mających związek z przestępstwem lub przestępstwem skarbowym innym niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, instytucja obowiązana dokonuje blokady rachunku lub wstrzymuje przeprowadzenie transakcji. O blokadzie rachunku lub wstrzymaniu przeprowadzenia transakcji niezwłocznie zawiadamia właściwego prokuratora.

2. W zawiadomieniu instytucja obowiązana przekazuje pozostające w jej posiadaniu informacje mające związek z powziętym podejrzeniem, o którym mowa w ust. 1, w tym określa wartości majątkowe objęte blokadą rachunku.

3. Blokada rachunku lub wstrzymanie transakcji nie może trwać dłużej niż 96 godzin od momentu dokonania blokady lub wstrzymania przeprowadzenia transakcji.

4. W terminie określonym w ust. 3, prokurator wydaje postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania, o którym niezwłocznie zawiadamia właściwą instytucję obowiązaną. W przypadku wszczęcia postępowania prokurator w drodze postanowienia dokonuje blokady rachunku lub wstrzymania transakcji na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1. W postanowieniu określa się zakres, sposób i termin blokady rachunku lub wstrzymania transakcji.

5. Na postanowienie prokuratora w przedmiocie stosowania blokady rachunku lub wstrzymania transakcji przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

6. Blokada rachunku lub wstrzymanie transakcji upada, jeżeli przed upływem 6 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym.

7. Niezwłocznie od otrzymania postanowienia lub postanowień, o których mowa w ust. 6, instytucja obowiązana przekazuje Generalnemu Inspektorowi kopie tych postanowień oraz kopie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 84. 1. Prokurator przekazuje instytucji obowiązanej żądanie blokady rachunku lub wstrzymania transakcji, w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że wartości majątkowe zgromadzone na rachunku lub będące przedmiotem transakcji, mają związek z

popelnieniem przestępstwa lub przestępstwa skarbowego. W żądaniu blokady rachunku prokurator określa wartości majątkowe objęte żądaniem.

2. Instytucja obowiązana niezwłocznie potwierdza datę i godzinę otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 1 oraz dokonuje blokady rachunku lub wstrzymania transakcji.

3. Blokada rachunku lub wstrzymanie transakcji nie może trwać dłużej niż 96 godzin od momentu otrzymania przez instytucję obowiązaną żądania, o którym mowa w ust. 1.

4. Przepis art. 83 ust. 4-7 stosuje się odpowiednio.

Art. 85. Do liczenia terminów, o których mowa w art. 81 ust. 4 i 5, w art. 82 ust. 3 i 4, w art. 83 ust. 3 i 7 oraz w art. 84 ust. 3 nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy.

Art. 86. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do blokady rachunku lub wstrzymania transakcji stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 87. Instytucja obowiązana nie ponosi odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej ani innej określonej odrębnymi przepisami za wykonanie obowiązków, o których mowa w art. 81 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1.

Art. 88. 1. Jeżeli instytucja obowiązana nie może wstrzymać transakcji na podstawie art. 81 ust. 1 lub art. 83 ust. 1 zawiadamia Generalnego Inspektora lub właściwego prokuratora niezwłocznie po ich przeprowadzeniu, uzasadniając przyczyny braku wcześniejszego zawiadomienia. Przepis art. 81 ust. 2 i art. 83 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Generalny Inspektor lub prokurator może odstąpić od dokonania blokady rachunku lub wstrzymania transakcji w przypadku, gdy dokonanie tej czynności mogłoby udaremnić lub utrudnić prowadzone przez te organy postępowania albo udaremnić lub utrudnić wykrycie sprawcy przestępstwa lub przestępstwa skarbowego lub pozwolić na uniknięcie przez niego odpowiedzialności karnej.

Rozdział 9

Ochrona i udostępnianie informacji

Art. 89. 1. Do ujawnienia Generalnemu Inspektorowi informacji w trybie i zakresie przewidzianym ustawą nie stosuje się przepisów ograniczających udostępnianie informacji lub danych objętych tajemnicą, z wyjątkiem informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

2. W celu realizacji zadań ustawowych Generalny Inspektor może:

- 1) zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą;
- 2) tworzyć zbiory danych osobowych;
- 3) przetwarzać informacje objęte tajemnicą telekomunikacyjną, o których mowa w art. 159 ust. 1 ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489, z późn. zm.⁸⁾).

3. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, mogą być zbierane i wykorzystywane oraz przetwarzane przez organy Generalnego Inspektora wyłącznie, gdy jest to niezbędne ze względu na zakres wykonywanych zadań lub czynności.

Art. 90. 1. Informacje gromadzone i udostępniane przez organy informacji finansowej w trybie przewidzianym w ustawie są objęte tajemnicą informacji finansowej.

2. Organy informacji finansowej udostępniają informacje, o których mowa w ust. 1, wyłącznie w trybie przewidzianym w ustawie.

3. Obowiązek zachowania tajemnicy informacji finansowej obejmuje osoby pełniące funkcje organów informacji finansowej, pracowników zatrudnionych w jednostce, o której mowa w art. 8 ust. 2, lub osoby wykonujące czynności na rzecz tej jednostki.

4. Obowiązek zachowania tajemnicy informacji finansowej istnieje również po ustaniu pełnienia funkcji organu informacji finansowej, zatrudnienia w jednostce, o której mowa w art. 8 ust. 2 lub wykonywania na jej rzecz czynności na podstawie umów prawa cywilnego.

5. Obowiązek zachowania tajemnicy informacji finansowej obejmuje również osoby pełniące funkcje organów uprawnionych do uzyskania informacji w trybie przewidzianym w ustawie, pracowników, funkcjonariuszy lub osoby wykonujące czynności na rzecz tych organów. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

6. Osoby, o których mowa w ust. 5, udostępniają informacje objęte tajemnicą informacji finansowej, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1, objęte tajemnicami prawnie chronionymi określonymi w odrębnych przepisach organy informacji finansowej udostępniają w zakresie i na zasadach wskazanym w tych przepisach.

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, 1823, 1954, 1948 i 2003.

Art. 91. 1. Generalny Inspektor przetwarza informacje finansowe, w tym dane osobowe, przez okres, w którym są one niezbędne do realizacji jego ustawowych zadań.

2. Generalny Inspektor dokonuje, nie rzadziej niż raz na 5 lat, weryfikacji potrzeby dalszego przetwarzania zgromadzonych informacji.

3. Po dokonaniu weryfikacji informacje, które nie są niezbędne do realizacji ustawowych zadań Generalnego Inspektora, niezwłocznie niszczy powołana przez niego komisja. Z czynności komisji sporządza się protokół zawierający w szczególności wykaz zniszczonych informacji zgromadzonych w dokumentach lub nośnikach informatycznych oraz sposób ich zniszczenia.

Art. 92. 1. Ujawnienie osobom nieuprawnionym, w tym stronom transakcji lub posiadaczom rachunku, faktu przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji w trybie przewidzianym w ustawie jest zabronione.

2. Jednostki współpracujące, ich pracownicy i funkcjonariusze mogą wymieniać między sobą informacje o fakcie przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji w trybie przewidzianym w ustawie, gdy jest to konieczne dla zapewnienia prawidłowości realizowanych przez nich zadań.

Art. 93. 1. Generalny Inspektor udostępnia dane osobowe:

- 1) osób fizycznych dokonujących w imieniu instytucji obowiązanej zawiadomień, o których mowa w art. 69 i art. 81 ust. 1,
- 2) osób zgłaszających podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w ramach struktur wewnętrznych instytucji obowiązanej,
- 3) osób zgłaszających naruszenia przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o których mowa w art. 74 ust. 1,
- 4) pracowników jednostki, o której mowa w art. 8 ust. 2, wykonujących zadania Generalnego Inspektora, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-2 i 3-5, z wyłączeniem pracowników kierujących tą jednostką

– wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, gdy jest to konieczne w toku prowadzonego postępowania.

2. Informacje udostępnione na podstawie ust. 1 nie są udostępniane innym podmiotom lub jednostkom.

Art. 94. 1. Jeżeli uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu wynika z posiadanych przez Generalnego Inspektora informacji,

ich przetworzenia lub analizy, Generalny Inspektor przekazuje właściwemu prokuratorowi zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wraz z informacjami lub dokumentami uzasadniającymi to podejrzenie.

2. Jeżeli podstawą zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, była:

- 1) informacja lub zawiadomienie, o którym mowa w art. 69 i art. 81 ust. 1,
- 2) powiadomienie, o którym mowa w art. 77 ust. 1,

– Generalny Inspektor w terminie 90 dni od przekazania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, informuje o tym fakcie instytucję obowiązaną lub jednostkę współpracującą, która przekazała informacje będące podstawą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Art. 95. 1. Generalny Inspektor udostępniania, na pisemny wniosek, informacje lub dokumenty zgromadzone na podstawie przepisów ustawy sądom i prokuratorom na potrzeby postępowania karnego.

2. W celu sprawdzenia danych zawartych w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, przekazanego przez Generalnego Inspektora, prokurator może żądać od Generalnego Inspektora udostępnienia informacji lub dokumentów, w tym informacji lub dokumentów objętych tajemnicami prawnie chronionymi.

3. Generalny Inspektor występuje do właściwych instytucji obowiązanych, jednostek współpracujących lub zagranicznych jednostek analityki finansowej w przypadku, gdy żądane informacje, o których mowa w ust. 2, nie znajdują się w jego posiadaniu.

Art. 96. 1. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje na pisemny i uzasadniony wniosek:

- 1) Komendanta Głównego Policji,
- 2) Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji,
- 3) Komendanta Głównego Straży Granicznej,
- 4) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 5) Szefa Agencji Wywiadu,
- 6) Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
- 7) Szefa Służby Wywiadu Wojskowego,
- 8) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,

– w zakresie ich ustawowych zadań, jeżeli jest to konieczne dla zapobieżenia przestępstwom lub przestępstwom skarbowym albo ich wykrycia, w tym ustalenia sprawców i zebrania dowodów.

2. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje również na pisemny i uzasadniony wniosek:

- 1) Komisji Nadzoru Finansowego – w zakresie nadzoru sprawowanego na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym;
- 2) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli;
- 3) krajowego administratora, o którym mowa w art. 3 pkt 22 rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającego rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającego rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011 (Dz. Urz. UE L 122 z 03.05.2013 r., str. 1) – w zakresie jego kompetencji;
- 4) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych – w związku z żądaniem, o którym mowa w art. 114;
- 5) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych – w związku z wnioskiem, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 19 listopada 2009 r o grach hazardowych.

3. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje na pisemny i uzasadniony wniosek Szefa Krajowej administracji Skarbowej, dyrektora izby administracji skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego w zakresie ich ustawowych zadań.

4. Przepisu art. 90 ust. 7, z wyjątkiem informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych, nie stosuje się do informacji udostępnianych na podstawie ust. 1 i 3.

Art. 97. 1. W przypadku powzięcia podejrzenia popełnienia przestępstwa, innego niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, Generalny Inspektor może przekazać informacje uzasadniające to podejrzenie do jednego z organów, wskazanych w art. 96 ust. 1 i 3, w celu podjęcia czynności wynikających z ich ustawowych zadań.

2. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów związanych z funkcjonowaniem rynku finansowego Generalny Inspektor może przekazać informacje uzasadniające to podejrzenie Komisji Nadzoru Finansowego.

3. Przepis art. 90 ust. 7, z wyjątkiem informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych, nie stosuje się do informacji udostępnianych na podstawie ust. 1.

Art. 98. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 81 ust. 5, art. 82 ust. 4 lub art. 94 ust. 1, prokurator w terminie 30 dni informuje Generalnego Inspektora o:

- 1) wszczęciu postępowania lub odmowie wszczęcia postępowania,
- 2) wydaniu postanowienia, o blokadzie rachunku lub wstrzymaniu transakcji,
- 3) zawieszeniu postępowania,
- 4) podjęciu zawieszzonego postępowania;
- 5) umorzeniu postępowania,
- 6) podjęciu na nowo umorzonego postępowania,
- 7) przedstawieniu zarzutu popełnienia przestępstwa,
- 8) wniesieniu aktu oskarżenia,
- 9) wydaniu wyroku.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają:

- 1) sygnaturę akt sprawy;
- 2) znak i datę zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 99. 1. W przypadku otrzymania informacji, o których mowa w art. 97, jednostka współpracująca przekazuje informację zwrotną o sposobie ich wykorzystania, w terminie do 90 dni od dnia jej otrzymania.

2. Informacja zwrotna zawiera:

- 1) sygnaturę akt jednostki współpracującej;
- 2) znak i datę pisma, którym Generalny Inspektor przekazał te informacje;
- 3) wskazanie sposobu wykorzystania informacji.

Art. 100. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia formę i tryb przekazywania wniosków do Generalnego Inspektora, oraz udostępniania informacji, o których mowa w art. 96, przez Generalnego Inspektora, mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego i bezpiecznego przekazania tych informacji.

Art. 101. 1. Generalny Inspektor udostępnia, na wniosek lub z urzędu, zagranicznym jednostkom analityki finansowej oraz pozyskuje od tych jednostek informacje związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, w tym informacje o czynach zabronionych, z których mogą pochodzić wartości majątkowe.

2. Udostępnienie informacji, o których mowa w ust. 1, następuje w celu ich wykorzystania przy wykonywaniu zadań właściwych jednostkom analityki finansowej, określonym w dyrektywie 2015/849, przepisach krajowych wydanych na jej podstawie lub w przepisach prawa międzynarodowego regulujących zasady funkcjonowania jednostek analityki finansowej.

Art. 102. 1. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje i dokumenty jednostkom analityki finansowej państw członkowskich Unii Europejskiej.

2. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje jednostkom analityki finansowej z państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej, na zasadzie wzajemności.

3. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje jednostkom państw będących stornami Konwencji Rady Europy o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu, sporządzonej w Warszawie dnia 16 maja 2005 r. (Dz. U. z 2008 r. poz. 1028) na zasadach określonych w Konwencji.

4. Generalny Inspektor w zakresie swoich uprawnień określonych w ustawie może pozyskiwać informacje w celu udostępnienia ich zagranicznej jednostce analityki finansowej.

5. Przepis art. 90 ust. 7, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, nie stosuje się do informacji udostępnianych zagranicznym jednostkom analityki finansowej.

6. Udostępnienie informacji na wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej następuje w terminie 30 dni od momentu uzyskania tego wniosku przez Generalnego Inspektora.

7. Udostępnianie i pozyskiwanie informacji i dokumentów od jednostek analityki państw członkowskich Unii Europejskiej następuje przy wykorzystaniu bezpiecznych systemów łączności oraz systemów teleinformatycznych umożliwiających porównanie danych posiadanych przez Generalnego Inspektora z danymi posiadanych przez inne jednostki analityki finansowej państw członkowskich Unii Europejskiej w sposób anonimowy, przy zapewnieniu ochrony danych osobowych.

Art. 103. 1. Wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej o udostępnienie informacji, kierowany do Generalnego Inspektora oraz wnioski Generalnego Inspektora kierowane do zagranicznej jednostki analityki finansowej w celu pozyskania informacji zawiera: dane osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych, opis okoliczności wskazujących na związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, uzasadnienie wniosku oraz zamierzony cel wykorzystania informacji.

2. W przypadku, gdy wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej nie zawiera elementów, o których mowa w ust. 1, lub w sposób niewystarczający wskazuje na związek wnioskowanych informacji z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu Generalny Inspektor występuje o jego uzupełnienie.

3. W przypadku, gdy informacje przekazane Generalnemu Inspektorowi w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 69 ust. 1 lub art. 81 ust. 1, dotyczą innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Generalny Inspektor nie później niż w terminie 30 dni przekazuje te informacje z własnej inicjatywy do jednostki analityki finansowej właściwego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 104. 1. Na uzasadniony wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej Generalny Inspektor może zezwolić na przekazanie udostępnionych informacji innym organom lub jednostkom analityki finansowej lub na wykorzystanie tych informacji do celów innych, niż mowa w art. 101 ust. 2. Generalny Inspektor wskazuje organy lub jednostki analityki finansowej, którym udostępnione informacje mogą być przekazane oraz określa cele, do jakich informacje te mogą być wykorzystane. Przepis art. 102 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

2. Generalny Inspektor może wystąpić do zagranicznej jednostki analityki finansowej o wyrażenie zgody na przekazanie informacji od niej pozyskanych sądom, jednostkom współpracującym, innym jednostkom analityki finansowej lub na wykorzystanie pozyskanych informacji do celów innych niż wykonywanie swoich zadań. W przypadku wyrażenia zgody przez zagraniczną jednostkę analityki finansowej Generalny Inspektor przekazuje lub wykorzystuje pozyskane od niej informacje wyłącznie w zakresie i na cele przez nią wskazane.

3. Na uzasadniony wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej, pozwalający na uprawdopodobnienie podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu Generalny Inspektor może przekazać instytucji obowiązanej żądanie blokady rachunku lub wstrzymania transakcji, o którym mowa w art. 82 ust. 1.

Art. 105. 1. Generalny Inspektor odmawia udostępnienia informacji zagranicznej jednostce analityki finansowej, jeżeli:

- 1) wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej o udostępnienie informacji nie dotyczy informacji, o których mowa w art. 101 ust. 1 lub pozyskane informacje mają być wykorzystane dla celów innych niż te, o których mowa w art. 101 ust. 2;
- 2) informacje podlegają ochronie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167 i 1948);
- 3) udostępnienie informacji mogłoby utrudnić wykonywanie zadań służbom lub instytucjom odpowiedzialnym za ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli lub ściganie sprawców przestępstw i przestępstw skarbowych oraz organom wymiaru sprawiedliwości;
- 4) udostępnienie informacji mogłoby zagrozić bezpieczeństwu lub porządkowi konstytucyjnemu Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Odmowa udostępnienia informacji zagranicznej jednostce analityki finansowej wymaga uzasadnienia. Przepis art. 90 ust. 7, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, nie stosuje się do informacji udostępnianych zagranicznym jednostkom analityki finansowej.

Art. 106. 1. Generalny Inspektor może udostępniać posiadane informacje Agencji Unii Europejskiej do spraw Współpracy Organów Ścigania (Europol) bezpośrednio lub za pośrednictwem Jednostki Krajowej Europolu.

2. Zasady warunki i tryb udostępniania informacji, o których mowa w ust. 1, mogą zostać określone w porozumieniu zawartym pomiędzy Generalnym Inspektorem a Szefem Jednostki Krajowej Europolu.

3. Przepis art. 90 ust. 7, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, nie stosuje się do udostępniania informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 107. 1. Generalny Inspektor może udostępniać oraz pozyskiwać, na zasadzie wzajemności, informacje od właściwych organów innych państw, zagranicznych instytucji i międzynarodowych organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, w trybie i na warunkach określonych w dwustronnych porozumieniach zawartych przez Generalnego Inspektora.

Rozdział 10

Szczególne środki ograniczające

Art. 108. W celu przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu oraz proliferacji broni masowego rażenia, zwanej dalej "proliferacją", stosuje się szczególne środki ograniczające polegające na:

- 1) zamrożeniu wartości majątkowych, będących własnością, posiadanych, kontrolowanych pośrednio oraz bezpośrednio przez osoby i podmioty, o których mowa w art. 109 ust. 1, a także korzyści pochodzących z tych wartości majątkowych, przez co rozumie się zapobieganie ich przenoszeniu, zmianie lub wykorzystaniu, a także przeprowadzeniu z udziałem tych wartości jakiegokolwiek operacji w jakikolwiek sposób, który może spowodować zmianę ich wielkości, wartości, miejsca, własności, posiadania, charakteru, przeznaczenia lub jakąkolwiek inną zmianę, która może umożliwić korzystanie z nich;
- 2) niedostępniению wartości majątkowych bezpośrednio ani pośrednio osobom i podmiotom, o których mowa w art. 109 ust. 1, ani na ich rzecz, przez co rozumie się w szczególności nieudzielanie pożyczek, kredytu konsumenckiego lub kredytu hipotecznego, niedokonywanie darowizn, niedokonywanie płatności za towary lub usługi.

Art. 109. 1. Szczególne środki ograniczające stosuje się przeciwko osobom i podmiotom:

- 1) wskazanym na listach, o których mowa w Rezolucjach Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych, wydanych na podstawie Rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, dotyczących zagrożeń dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa spowodowanych aktami terrorystycznymi, w szczególności na listach, o których mowa w pkt. 3 Rezolucji 2253 (2015) Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych lub w pkt 1 Rezolucji 1988 (2011) Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych;
- 2) wskazanym na liście, o której mowa w art. 111 ust. 1;
- 3) wskazanym w przepisach Rezolucji Rady Bezpieczeństwa, wydanych na podstawie Rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, dotyczących proliferacji, w szczególności na podstawie przepisów Rezolucji 1718 (2006), 1874(2009), 2087(2013), 2094(2013), 2270(2016) lub 2321(2016).

2. Listy, o których mowa w ust. 1, są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Generalny Inspektor może przekazać komunikat o obowiązku stosowania szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom lub podmiotom, do rozpowszechniania w środkach masowego przekazu w określonej przez Generalnego Inspektora formie i czasie.

Art. 110. 1. Wartości majątkowe zamraża się oraz nie udostępnia się ich bez uprzedniego informowania osób i podmiotów, o których mowa w art. 109 ust. 1.

2. Wszystkie posiadane dane związane z zamrożeniem wartości majątkowych lub ich nieudostępnieniem przekazywane są niezwłocznie do Generalnego Inspektora.

Art. 111. 1. Generalny Inspektor prowadzi listę osób i podmiotów, przeciwko którym stosuje się szczególne środki ograniczające oraz wydaje decyzje w sprawach wpisu na listę lub skreślenia z niej.

2. Decyzję w sprawie wpisu na listę lub skreślenia z niej wydaje się na podstawie rekomendacji Komitetu zawierającej wskazanie osoby lub podmiotu, w stosunku do których ma zostać wydana decyzja. Do rekomendacji załącza się informacje i dokumenty uzasadniające to wskazanie.

3. Generalny Inspektor może odstąpić od uzasadnienia decyzji albo ograniczyć jego zakres, ze względu na interes bezpieczeństwa państwa lub porządek publiczny.

4. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

5. Od decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 112. Komitet rekomenduje wpisanie na listę, o której mowa w art. 111 ust. 1, osoby lub podmiotu:

- 1) co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że dokonują same lub wspólnie i w porozumieniu z inną osobą przestępstwa określonego w art. 115 § 20 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny albo wykonanie takiego czynu polecają lub kierują popełnieniem go przez inną osobę albo podżegają do jego popełnienia lub ułatwiają jego popełnienie;
- 2) które są własnością lub są kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez osoby, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, o którym mowa w pkt 1;
- 3) które działają w imieniu lub pod kierunkiem osób, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, o którym mowa w pkt 1, albo osób lub podmiotów, o których mowa w pkt 2.

Art. 113. Generalny Inspektor wydaje decyzję w sprawie wpisu na listę lub skreślenia z niej na podstawie żądania przekazanego za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zagranicznych przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 10. Przepis art. 111 ust. 2-6 stosuje się odpowiednio.

Art. 114. Generalny Inspektor, po uzyskaniu rekomendacji Komitetu, występuje, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zagranicznych, do podmiotów, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 9, z żądaniem stosowania szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom lub podmiotom.

Art. 115. Komitet dokonuje raz na 6 miesięcy oceny okoliczności uzasadniających dalszą potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom lub podmiotom, wskazanym na liście, o której mowa w art. 111 ust. 1.

Art. 116. Komitet może stwierdzić brak okoliczności uzasadniających dalszą potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom lub podmiotom, wskazanym na liście, o której mowa w art. 111 ust. 1, w szczególności:

- 1) na umotywowany wniosek tej osoby lub podmiotu, złożony do Generalnego Inspektora;
- 2) w wyniku dokonania okresowej oceny okoliczności uzasadniających dalszą potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających, o której mowa w art. 115.

Art. 117. 1. O ile nie sprzeciwia się to realizacji celu przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu Generalny Inspektor, na wniosek osób lub podmiotów, które wykażą uzasadniony interes, wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia na użycie zamrożonych wartości majątkowych, w szczególności w celu:

- 1) zaspokojenia podstawowych potrzeb osoby fizycznej, przeciwko której stosuje się szczególne środki ograniczające, lub podstawowych potrzeb osób najbliższych w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, w szczególności pokrycia kosztów wyżywienia, leków, opieki medycznej, zapłaty czynszu lub spłaty raty kredytu udzielonego na zakup nieruchomości stanowiącej miejsce zamieszkania rodziny;
- 2) zapłaty podatków, składek obowiązkowego ubezpieczenia społecznego, opłaty za usługi użyteczności publicznej, w szczególności gaz, wodę, energię elektryczną i opłaty telekomunikacyjne;
- 3) pokrycia uzasadnionych kosztów związanych z przechowywaniem lub utrzymywaniem zamrożonych wartości majątkowych;

4) pokrycia uzasadnionych kosztów honorariów oraz zwrotu poniesionych wydatków związanych ze świadczeniem usług prawnych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, do wniosku załącza się dokumenty poświadczające informacje o stanie rodzinnym, majątku, dochodach, źródłach utrzymania oraz wydatkach osoby, przeciwko której stosowane są szczególne środki ograniczające.

3. W pozostałych przypadkach do wniosku załącza się dokumenty poświadczające informacje o uzasadnionych kosztach i wydatkach.

4. Decyzję, o której mowa w ust. 1, Generalny Inspektor wydaje po uzyskaniu rekomendacji Komitetu.

5. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do wniosków złożonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) Nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzającego niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z ISIL (Daisy) i z organizacjami Al-Kaidy (Dz. U. UE L. Nr 139 z 29.05.2002, s. 9, z późn. zm.), rozporządzenia Rady (WE) 753/2011 z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie szczególnych środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom w związku z sytuacją w Afganistanie (Dz. U. UE L. Nr 199 z 2.8.2011, s. 1), rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz. U. UE L Nr 344 28.12.2001, s. 70), lub rozporządzenia Rady (WE) Nr 329/2007 z dnia 27 marca 2007 r. dotyczącego szczególnych środków ograniczających skierowanych przeciwko Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej (Dz. U. UE L. 88 z 29.3.2007, s. 1.), w szczególności na podstawie art. 2a rozporządzenia Rady (WE) Nr 881/2002, art. 5 rozporządzenia Rady (WE) 753/2011, art. 5 lub 6 rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/2001 albo art. 7, 8 lub 8a rozporządzenia Rady (WE) 329/2007.

Art. 118. Przepisów art. 108 pkt 2 nie stosuje się do:

- 1) naliczania należnych odsetek od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach osób lub podmiotów, przeciwko którym stosuje się szczególne środki ograniczające, pod warunkiem że naliczone odsetki podlegają zamrożeniu;

- 2) dokonywania płatności na rachunek osoby lub podmiotu, przeciwko któremu stosuje się szczególne środki ograniczające z tytułu zobowiązań wobec tych osób lub podmiotów, powstałych przed dniem powstania obowiązku stosowania szczególnych środków ograniczających, pod warunkiem, że płatności te dokonywane są na rachunek prowadzony w Unii Europejskiej i podlegają zamrożeniu.

Art. 119. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 120. Zamrożenie wartości majątkowych lub ich nieudostępniecie na podstawie przepisów niniejszego rozdziału nie skutkuje odpowiedzialnością osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, chyba że zamrażając lub nie udostępniając wartości majątkowych działały w złej wierze lub dopuściły się niedbalstwa.

Art. 121. Zakaz udostępniania wartości majątkowych, o którym mowa w art. 108 pkt 2, nie skutkuje odpowiedzialnością osób fizycznych, prawnych, lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli nie wiedziały i nie miały uzasadnionego powodu, by przypuszczać, że ich działania mogą naruszyć ten zakaz.

Rozdział 11

Kontrolowanie instytucji obowiązanych

Art. 122. 1. Generalny Inspektor sprawuje kontrolę wypełniania przez instytucje obowiązane, z wyłączeniem NBP, obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwanej dalej "kontrolą".

2. Kontrolę przeprowadzają również w ramach sprawowanego nadzoru lub kontroli, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach:

- 1) Prezes NBP – w przypadku podmiotów prowadzących działalność kantorową w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe;
- 2) Komisja Nadzoru Finansowego – w przypadku instytucji obowiązanych przez nią nadzorowanych na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa – w przypadku spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych;
- 4) prezesi sądów apelacyjnych oraz regionalne izby notarialne – w przypadku notariuszy;
- 5) wojewodowie lub starostowie – w przypadku stowarzyszeń;

6) naczelnicy urzędów celno-skarbowych – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 i 23.

3. Generalny Inspektor koordynuje kontrole realizowane przez podmioty, o których mowa w ust. 2.

Art. 123. 1. Kontrola jest przeprowadzana na podstawie rocznych planów kontroli zawierających w szczególności wykaz podmiotów podlegających kontroli, zakres kontroli oraz uzasadnienie przeprowadzenia kontroli.

2. Generalny Inspektor lub podmioty, o których mowa w art. 122 ust. 2, mogą zarządzić przeprowadzenie kontroli nieprzewidzianej w rocznym planie kontroli (kontrola doraźna).

3. Generalny Inspektor może zwrócić się do podmiotów, o których mowa w art. 122 ust. 2, o przeprowadzenie doraźnej kontroli we wskazanych instytucjach obowiązanych.

4. Podmioty, o których mowa w art. 122 ust. 2, przekazują Generalnemu Inspektorowi:

- 1) roczne plany kontroli w terminie dwóch tygodni od ich sporządzenia, nie później jednak niż do 15 grudnia każdego roku poprzedzającego kontrolę;
- 2) zawiadomienie o zarządzeniu kontroli doraźnej nie później niż w dniu rozpoczęcia kontroli.

5. Pisemna informacja o wynikach kontroli przeprowadzonej przez podmioty, o których mowa w art. 122 ust. 2, jest przekazywana Generalnemu Inspektorowi w terminie 14 dni od dnia zakończenia kontroli. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, przez kontrolowaną instytucję obowiązaną, informacja ta przekazywana jest do Generalnego Inspektora w terminie 14 dni po rozpatrzeniu tych zastrzeżeń.

6. Generalny Inspektor może zwrócić się do podmiotów, o których mowa w art. 122 ust. 2, o przekazanie potwierdzonej kopii dokumentacji z kontroli, w tym protokołu z kontroli, zastrzeżeń do ustaleń zawartych w tym protokole, stanowiska do zastrzeżeń oraz zaleceń pokontrolnych.

Art. 124. 1. Kontrolę wykonywaną przez Generalnego Inspektora przeprowadzają imiennie upoważnieni pracownicy jednostki, o której mowa w art. 8 ust. 3, zwani dalej „kontrolerami”, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu przeprowadzającego kontrolę;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko kontrolera oraz numer jego legitymacji służbowej;

- 5) oznaczenie kontrolowanej instytucji obowiązanej;
- 6) wskazanie zakresu kontroli, terminu rozpoczęcia kontroli oraz przewidywanego terminu jej zakończenia;
- 7) podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 8) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanej instytucji obowiązanej.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia wzór legitymacji służbowej kontrolera oraz ustali tryb jej wydawania i wymiany mając na uwadze ułatwienie identyfikacji kontrolera.

Art. 125. 1. Kontroler zawiadamia instytucję obowiązaną o zamiarze wszczęcia kontroli, chyba że zaistnieją okoliczności uzasadniające niezwłoczne przeprowadzenie kontroli lub zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa.

2. Wszczęcie kontroli wykonywanej przez Generalnego Inspektora następuje nie wcześniej niż po upływie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

Art. 126. 1. Kontroler ma prawo do:

- 1) żądania od kontrolowanej instytucji obowiązanej przekazania w wyznaczonym terminie wszelkich dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
- 2) wstępu do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej instytucji obowiązanej, w obecności kontrolowanego; kontroler nie podlega kontroli osobistej;
- 3) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 4) żądania od kontrolowanej instytucji obowiązanej, wszystkich jej pracowników oraz osób wykonujących pracę na jej rzecz na innej podstawie niż stosunek pracy, ustnych i pisemnych informacji, wyjaśnień i zeznań, w zakresie prowadzonej kontroli, składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań;
- 5) żądania udzielenia niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;
- 6) żądania udostępnienia w niezbędnym zakresie środków łączności, a także innych urządzeń technicznych, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli;
- 7) żądania umożliwienia sporządzania kopii, szkiców, filmowania i fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;

8) żądania przedłożenia urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym.

2. Kontrolowana instytucja obowiązana ma obowiązek zapewnić kontrolerowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności niezwłocznie przedstawić żądane dokumenty i materiały, zapewnić terminowe udzielanie informacji oraz w miarę możliwości, oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.

3. Przed przyjęciem informacji, wyjaśnień oraz rozpoczęciem przesłuchania kontroler obowiązany jest uprzedzić pracownika oraz osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 4, o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy.

4. Kontroler, w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Art. 127. 1. Czynności kontrolne mogą być wykonywane w siedzibie jednostki, o której mowa w art. 8 ust. 2, w siedzibie kontrolowanej instytucji obowiązanej oraz w każdym innym miejscu związanym z prowadzoną przez nią działalnością. Czynności kontrolne są wykonywane w godzinach pracy tej instytucji, a także poza godzinami pracy oraz w dniach wolnych od pracy za zgodą kontrolowanej instytucji obowiązanej lub osoby upoważnionej przez tę instytucję obowiązaną.

2. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności osoby upoważnionej przez kontrolowaną instytucję obowiązaną do udziału w kontroli.

3. Po zakończeniu czynności kontrolnych, a przed podpisaniem protokołu kontroli, kontroler może zwrócić się do kontrolowanej instytucji obowiązanej o złożenie w wyznaczonym terminie dodatkowych wyjaśnień na piśmie oraz dokumentów w zakresie objętym kontrolą.

Art. 128. Kontrola zostaje zakończona z dniem doręczenia kontrolowanej instytucji obowiązanej pisemnego zawiadomienia o jej zakończeniu.

Art. 129. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres kontrolowanej jednostki obowiązanej;
- 2) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe kontrolerów;
- 3) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach;
- 4) określenie przedmiotowego zakresu kontroli;

- 5) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 6) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji, wyjaśnień oraz składających zeznania w trakcie przeprowadzania kontroli;
- 7) opis wykonanych czynności kontrolnych, ustaleń faktycznych oraz opis stwierdzonych nieprawidłowości i ich zakres oraz osoby odpowiedzialne za te nieprawidłowości;
- 8) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika;
- 9) pouczenie podmiotu kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu;
- 10) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli.

3. Protokół kontroli podpisuje kontroler przeprowadzający kontrolę.

4. Protokół kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręcza się kontrolowanej instytucji obowiązanej w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli.

5. Po doręczeniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków.

6. Oczywiście omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje kontroler, parafując sprostowania. Generalny Inspektor o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie kontrolowaną instytucję obowiązaną.

7. W terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli kontrolowanej instytucji obowiązanej przysługuje prawo zgłoszenia do Generalnego Inspektora umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w tym protokole.

8. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń, nie później niż po upływie 30 dni od dnia ich otrzymania, Generalny Inspektor przekazuje kontrolowanej instytucji obowiązanej, na piśmie swoje stanowisko, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń dokonuje zmiany lub uzupełnienia protokołu kontroli.

Art. 130. 1. Kontroler sporządza wystąpienie pokontrolne Generalnego Inspektora, zwanego dalej "wystąpieniem pokontrolnym", w terminie 30 dni od dnia:

- 1) doręczenia protokołu kontroli kontrolowanej instytucji obowiązanej, w przypadku braku zastrzeżeń, o których mowa w art. 131 ust. 7;
- 2) doręczenia kontrolowanej instytucji obowiązanej stanowiska, o którym mowa w art. 129 ust. 8.

2. Wystąpienie pokontrolne zawiera:

- 1) ocenę działalności instytucji obowiązanej w zakresie objętym kontrolą;
- 2) zwięzły opis ustaleń kontroli, a w przypadku ustalenia nieprawidłowości lub uchybień, także wskazanie źródeł i przyczyn ich powstania, skutków, jakie spowodowały, oraz przepisów prawa, które zostały naruszone;
- 3) zalecenia pokontrolne dotyczące sposobu i terminu usunięcia ustalonych nieprawidłowości lub uchybień oraz polecenia zastosowania wniosków personalnych wobec pracowników oraz osób odpowiedzialnych za stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości.

3. Wystąpienie pokontrolne doręcza się kierownikowi lub osobie wykonującej zadania kierownika kontrolowanej instytucji obowiązanej lub jej oddziału.

4. Informacje o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub o stanie ich realizacji, wraz ze wskazaniem terminu ostatecznego wykonania, kontrolowana instytucja obowiązana przesyła Generalnemu Inspektorowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

5. Zmiana terminu wykonania zalecenia pokontrolnego może nastąpić na wniosek kontrolowanej instytucji obowiązanej złożony do Generalnego Inspektora, nie później niż przed upływem terminu do wykonania tego zalecenia.

Art. 131. Pisemną informację o wynikach kontroli wykonanej przez Generalnego Inspektora jest przekazywana organom sprawującym nadzór nad instytucjami obowiązаныmi.

Art. 132. Generalny Inspektor może w każdym czasie odstąpić od dalszego przeprowadzania czynności kontrolnych, informując na piśmie instytucje obowiązaną o odstąpieniu od kontroli. W takim przypadku nie sporządza się protokołu, o którym mowa w art. 129 ust. 1.

Art. 133. 1. Generalny Inspektor może zawiesić w każdym czasie przeprowadzanie czynności kontrolnych, informując na piśmie instytucję obowiązaną, o zawieszeniu tych czynności. O terminie wznowienia czynności kontrolnych Generalny Inspektor informuje na piśmie najpóźniej w dniu podjęcia tych czynności.

2. Okresu zawieszenia czynności kontrolnych nie wlicza się do czasu trwania kontroli.

3. Okres zawieszenia czynności kontrolnych nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy.

4. Czynności kontrolne mogą być zawieszane więcej niż jeden raz. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 134. Do kontroli wykonywanej przez Generalnego Inspektora nie stosuje się przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 135. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale do kontroli sprawowanej przez Generalnego Inspektora przepisy art. 58, art. 63 ust. 1 i 2, art. 76, art. 81 ust. 1 pkt 2, 3, ust. 2-6, art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.⁹⁾) oraz art. 12, art. 199, art. 282a, art. 286a, art. 287 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648 i 768) stosuje się odpowiednio.

Rozdział 12

Kary administracyjne

Art. 136. Instytucja obowiązana, z wyłączeniem NBP, która dopuściła się poważnego, powtarzającego się lub dokonanego w sposób zorganizowany naruszenia:

- 1) obowiązków, o których mowa w art. 23 oraz art. 24,
  - 2) obowiązków, o których mowa w art. 29-42,
  - 3) obowiązków wprowadzenia procedur, o których mowa w art. 44 oraz art. 45,
  - 4) obowiązku zapewnienia udziału pracowników w programach szkoleniowych, o którym mowa w art. 46,
  - 5) obowiązku wprowadzenia procedury naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o którym mowa w art. 47,
  - 6) obowiązku wyznaczenia kadry kierowniczej wyższego szczebla, o którym mowa w art. 49 ust. 1,
  - 7) obowiązku przekazania w terminie Generalnemu Inspektorowi informacji o transakcjach, o których mowa w art. 68 lub art. 72,
  - 8) obowiązku przekazania w terminie zawiadomień, o których mowa w art. 69, art. 81 oraz art. 83,
  - 9) obowiązku zapewnienia kontrolerowi warunków i środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w art. 128 ust. 2,
  - 10) obowiązku przekazania informacji, o którym mowa w art. 132 ust. 4
- polega karze administracyjnej.

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708 i 768).

– polega karze administracyjnej.

Art. 137. Instytucja obowiązana, która dopuściła się poważnego, powtarzającego się lub dokonanego w sposób zorganizowany naruszenia określonego w przepisach rozporządzenia 2015/847 obowiązku:

- 1) zapewnienia, by transferowi środków pieniężnych towarzyszyły informacje o płatniku, o którym mowa w art. 4-6 tego rozporządzenia,
- 2) wdrożenia skutecznej procedury pozwalającej na wykrycie brakujących informacji, o którym mowa w art. 7 tego rozporządzenia,
- 3) informowania Generalnego Inspektora o nieprzekazaniu wymaganych informacji o płatniku lub odbiorcy lub o podjętych działaniach, o którym mowa w art. 8 tego rozporządzenia,
- 4) zapewnienia zachowywania wszystkich otrzymanych informacji o płatniku i odbiorcy, które towarzyszą transferowi, o którym mowa w art. 12 tego rozporządzenia,
- 5) udostępnienia informacji Generalnemu Inspektorowi, o którym mowa w art. 14 tego rozporządzenia

– podlega karze administracyjnej.

Art. 138. Kto dopuścił się poważnego, powtarzającego się lub dokonanego w sposób zorganizowany naruszenia:

- 1) obowiązku stosowania szczególnych środków ograniczających, o których mowa w art. 110 lub przekazywania Generalnemu Inspektorowi posiadanych danych związanych z ich stosowaniem,
- 2) określonego w art. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady (WE) Nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzającego niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z ISIL (Daisz) i z organizacjami Al-Kaidy, art. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady (WE) 753/2011 z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie szczególnych środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom w związku z sytuacją w Afganistanie, lub art. 2 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu, obowiązku zamrażania funduszy lub zasobów gospodarczych albo zakazu udostępnia funduszy lub zasobów gospodarczych,

- 2) określonego w art. 4 ust 1 i 2 rozporządzenia Rady (WE) Nr 881/2002, art. 3 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) 753/2011, lub art. 3 rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/2001 zakazu świadomego i celowego udziału w działaniach, których przedmiotem lub celem jest, bezpośrednio lub pośrednio, próba obejścia nakazu zamrożenia lub zakazu udostępnienia funduszy lub zasobów gospodarczych lub obowiązku informowania o obejściu tych nakazów i zakazów,
  - 3) określonego w art. 5 ust 1 rozporządzenia Rady (WE) Nr 881/2002, art. 8 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) 753/2011, art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/2001, obowiązku niezwłocznego przekazania wszelkich informacji, które ułatwiłyby zapewnienie zgodności z tymi rozporządzeniami lub obowiązku współpracy z Generalnym Inspektorem w zakresie weryfikacji tych informacji,
  - 4) określonego w art. 2 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) Nr 2580/2001 zakazu świadczenia usług finansowych osobie fizycznej lub prawnej, grupie lub podmiotowi wymienionym na liście stanowiącej załącznik do tego rozporządzenia,
  - 5) określonego w art. 6 rozporządzenia Rady (WE) 329/2007 z dnia 27 marca 2007 r., dotyczącego szczególnych środków ograniczających skierowanych przeciwko Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej, obowiązku zamrażania funduszy lub zasobów gospodarczych albo zakazu udostępnienia funduszy lub zasobów gospodarczych,
  - 6) określonego w art. 6 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) 329/2007 zakazu świadomego i celowego udziału w działaniach, których przedmiotem lub celem jest bezpośrednio lub pośrednio obejście środków określonych w art. 6 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia
- podlega karze administracyjnej.

Art. 139. 1. Karami administracyjnymi są:

- 1) publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji o instytucji obowiązanej oraz zakresie naruszenia przepisów ustawy;
- 2) nakaz zaprzestania podejmowania przez instytucję obowiązaną określonych czynności;
- 3) cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności przez instytucję obowiązaną;
- 4) zawieszenie w pełnieniu obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, pracowników lub innych osób wykonujących czynności w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanej, odpowiedzialnych za naruszenie przepisów ustawy;
- 5) kara pieniężna.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 5, nakłada się w wysokości do dwukrotności kwoty osiągniętej korzyści lub unikniętej straty w przypadku, gdy jest możliwe ustalenie kwoty korzyści osiągniętej lub straty unikniętej przez instytucję obowiązana w wyniku naruszenia lub w wysokości do równowartości kwoty 1 000 000 euro.

3. W przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. pkt 1-11, karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 5, nakłada się w wysokości do równowartości kwoty 5 000 000 euro lub w wysokości do 10% przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy.

4. Ustalając rodzaj kary administracyjnej oraz wysokość kary uwzględnia się:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) zakres odpowiedzialności instytucji obowiązanej;
- 3) możliwości finansowe instytucji obowiązanej;
- 4) skalę korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez instytucję obowiązana, o ile można te korzyści lub straty ustalić;
- 5) straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, o ile można je ustalić;
- 6) stopień współpracy instytucji obowiązanej z organami właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 7) uprzednie naruszenia przepisów ustawy przez instytucję obowiązana.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organy, o których mowa w art. 140 ust. 1, mogą odstąpić od nałożenia kary administracyjnej.

Art. 140. 1. Kary administracyjne nakłada:

- 1) Generalny Inspektor – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o których mowa w art. 122 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 i 4;
- 2) Prezes NBP – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 122 ust. 2 pkt 1;
- 3) KNF – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 122 ust. 2 pkt 2;
- 4) wojewoda lub starosta – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 122 ust. 2 pkt 5;
- 5) naczelnik urzędu celno-skarbowego – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 122 ust. 2 pkt 6.

2. Od decyzji Generalnego Inspektora przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw finansów publicznych, a w przypadku decyzji wydanych przez pozostałe organy - do Generalnego Inspektora, w terminie 14 dni od jej doręczenia.

3. Do postępowania w sprawie nałożenia kary administracyjnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 141. 1. Kara administracyjna, o której mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1, obejmuje publikację informacji o:

- 1) wydaniu ostatecznej decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej;
- 2) wniesieniu skargi na decyzję, o której mowa w pkt. 1;
- 3) orzeczeniach zapadłych w wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w pkt 2.

- w tym dane identyfikacyjne instytucji obowiązanej, na którą nałożono karę administracyjną, rodzaj i charakter naruszenia przepisów ustawy oraz rodzaj lub wysokość nałożonej kary administracyjnej.

2. W przypadku uznania, że nałożenie kary, o której mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1, byłoby nieproporcjonalne lub zagrażało stabilności rynków finansowych lub prowadzonemu postępowaniu:

- 1) odracza się publikację informacji do momentu, kiedy przyczyny odroczenia publikacji ustaną lub
- 2) ogranicza się zakres publikowanej informacji poprzez anonimizację danych albo
- 3) odstępuje się od publikacji informacji.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1, usuwa się z Biuletynu Informacji Publicznej po upływie pięciu lat od momentu ich opublikowania.

5. Informacja o nałożonej sankcji, jest przekazywana organowi sprawującemu nadzór nad działalnością instytucji obowiązanej.

6. Informacja o sankcjach nałożonych na instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 pkt 1-11, w zakresie wskazanym w ust. 1 pkt 1-3 jest przekazywana europejskim urzędowi nadzoru.

Art. 142. 1. Podmiot zobowiązany, o którym mowa w art. 54, który nie dopełnił obowiązku zgłoszenia informacji, o których mowa w art. 55, w terminie wskazanym w ustawie, podlega karze pieniężnej.

2. Karę pieniężną nakłada minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze decyzji, w wysokości nie większej niż 1 000 000 zł.

3. Do kary pieniężnej, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio art. 139 ust. 4 i 5.

4. Do postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 143. 1. W przypadku, gdy instytucja obowiązana narusza przepis ustawy, organy, o których mowa w art. 122 ust. 4, mogą nałożyć na członków zarządu albo wspólników lub komplementariuszy w spółce osobowej karę pieniężną do wysokości 1 000 000 zł.

2. Do nakładania kar pieniężnych na członków zarządu albo wspólników lub komplementariuszy w spółce osobowej, stosuje się odpowiednio art. 140 ust. 4, art. 141 i 142.

Art. 144. 1. Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa i są wnoszone na rachunek bankowy właściwego urzędu skarbowego.

2. W sprawach nieuregulowanych do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

3. Kara pieniężna podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Rozdział 13

Przepisy karne

Art. 145. 1. Kto, działając w imieniu lub na rzecz instytucji obowiązanej:

- 1) nie dopełnia obowiązków przekazania informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 68, art. 69, art. 72 i art. 81,
- 2) przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane,
- 3) udostępnia informacje zgromadzone zgodnie z upoważnieniem ustawy osobom nieuprawnionym do ich uzyskania,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Rozdział 14

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 146. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2017 r. poz. 210) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 25 otrzymuje brzmienie:

"Art. 25. 1. Organ nadzorujący sprawuje nadzór i kontrole nad działalnością stowarzyszeń wyłącznie w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa i postanowieniami statutu.

2. Kontrolę przeprowadzają pisemnie upoważnieni pracownicy jednostki organu określonego w art. 8 ust. 5, właściwy ze względu na siedzibę stowarzyszenia.

3. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) datę i miejsce wystawienia;
- 3) wskazanie kontrolujących przeprowadzających kontrolę;
- 4) oznaczenie kontrolowanego;
- 5) wskazanie zakresu kontroli i przewidywany termin jej zakończenia;
- 6) podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 7) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

4. Czynności kontrolne są wykonywane w siedzibie podmiotu kontrolowanego,

5. Na żądanie kontrolera kontrolowany jest zobowiązany do przedkładania w wyznaczonym przez kontrolera terminie oraz w wyznaczonej formie wszelkich dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 25 ust. 2.

6. Kontrolowany zapewnia warunki do sprawnego przeprowadzenia kontroli."

2) po art. 25 dodaje się art. 25a-25c w brzmieniu:

"Art. 25a. 1. Kontroler ma prawo do:

- 1) wstępu do obiektów i pomieszczeń kontrolowanego w obecności kontrolowanego; kontroler nie podlega kontroli osobistej;
- 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 3) żądania od kontrolowanego i pracownika kontrolowanego oraz osoby współdziałającej z kontrolowanym, ustnych i pisemnych zeznań, w zakresie prowadzonej kontroli, składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania; kontroler uprzedza o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.
- 4) żądania udzielenia niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;

- 5) żądania udostępnienia w niezbędnym zakresie środków łączności, a także innych urządzeń technicznych, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli;
- 6) żądania umożliwienia sporządzania kopii, szkiców, filmowania i fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
- 7) żądania przedłożenia urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym;

2. Kontrolowany obowiązany jest do wyznaczenia osoby uprawnionej do reprezentowania kontrolowanego podczas trwania kontroli.

3. Kontrolerzy, w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych, korzystają z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 25b. 1. Podpisany przez kontrolera protokół pokontrolny przedstawiany jest kontrolowanemu lub upoważnionej przez niego osobie w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli.

2. Przed przedstawieniem protokołu pokontrolnego kontroler może zwrócić się do kontrolowanego o złożenie w wyznaczonym terminie dodatkowych wyjaśnień na piśmie oraz dokumentów w zakresie objętym kontrolą.

3. Do terminu określonego w ust. 1 nie wlicza się okresu od dnia wysłania pisma, o którym mowa w ust. 2, do dnia otrzymania dodatkowych wyjaśnień oraz dokumentów.

4. Protokół pokontrolny zawiera ustalenia stanu faktycznego, ocenę kontrolowanej działalności, w tym ewentualnie stwierdzone nieprawidłowości i wskazanie osób za nie odpowiedzialnych oraz zalecenia pokontrolne.

Art. 25c. 1. Kontrolowany ma prawo, w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu pokontrolnego zgłoszenia do organu określonego w art. 8 ust. 5 umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole pokontrolnym.

2. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, organ określony w art. 8 ust. 5 zobowiązany jest dokonać ich analizy i w miarę potrzeby zarządzić dodatkowe czynności kontrolne. Dodatkowe czynności kontrolne przeprowadzane są na podstawie dotychczasowego upoważnienia, lub jeżeli jest to konieczne, nowego upoważnienia

3. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ określony w art. 8 ust. 5 przekazuje na piśmie swoje stanowisko kontrolowanemu w terminie 30 dni od dnia otrzymania

tych zastrzeżeń, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń dokonuje zmiany lub uzupełnienia odpowiedniej części protokołu kontroli.

4. Kontrolowany przesyła do organu określonego w art. 8 ust. 5 w terminie wskazanym w protokole pokontrolnym, informację o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, ze wskazaniem przewidywanego terminu ich wykonania.

5. Zmiana terminu wykonania zalecenia może nastąpić na wniosek kontrolowanego złożony do organu określonego w art. 8 ust. 5 nie później niż przed upływem terminu do wykonania zalecenia.

6. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń zgodnie z ust. 1, termin, o którym mowa w ust. 4, liczy się od dnia otrzymania stanowiska organu określonego w art. 8 ust. 5."

Art. 147. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2016 r. poz. 1131 i 1991 oraz z 2017 r. 202) w art. 49a ust. 10 otrzymuje brzmienie:

"10. Minister właściwy do spraw środowiska przekazuje niezwłocznie Komisji Nadzoru Finansowego, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szefowi Agencji Wywiadu wnioski o przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, w celu przedstawienia opinii w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1."

Art. 148. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych w art. 43 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2a i 3, oraz zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, przetwarzanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne i Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1 i 3-5 oraz art. 15-18."

Art. 149. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2016 r. poz. 1896,1948 i 2260) w prowadzi się następujące zmiany:

1) w art. 58 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) procedurę w zakresie przeciwdziałania prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;"

2) w art. 59a w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) dokumenty określone w art. 58 ust. 1 pkt 1, 2, 2a i 3a, uwzględniające wykonanie wnioskowanej działalności albo oświadczenie towarzystwa, że uprzednio złożone Komisji dokumenty uwzględniają jej wykonanie;"

3) w art. 61a:

a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"Do wniosków, o których mowa w ust. 1 załącza się informacje i dokumenty, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1,2,5-7 i 10 oraz art. 58 ust. 1 pkt 1,2,2a,8-11 i 20, a ponadto:"

b) w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) wniosek lub załączone do niego dokumenty, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1, 2, 2a i 8-11, nie są zgodne pod względem treści z przepisami prawa lub ze stanem faktycznym;"

Rozdział 15

Przepisy dostosowujące i przejściowe

Art. 150. Do postępowań w sprawie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 151. Rejestry transakcji, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 3, ustawy uchylanej w art. 159, są przechowywane do czasu upływu okresu przewidzianego do ich przechowywania na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 152. 1. Do kontroli wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Czynności w toku kontroli podjęte przed wejściem w życie niniejszej ustawy pozostają w mocy.

3. Upoważnienia Generalnego Inspektora wydane na podstawie art. 21 ust 2 ustawy uchylanej w art. 159 pozostają w mocy.

4. Dotychczasowe legitymacje służbowe, o których mowa w art. 21 ustawy uchylanej w art. 161, zachowują ważność do czasu wydania nowych, jednak nie dłużej niż przez 3 lata od dnia wejścia ustawy.

Art. 153. Do postępowań w sprawie nałożenia kar pieniężnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 154. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 ust. 4 i 5, art. 13 i art. 15a ust. 6 ustawy uchylanej w art. 159 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 9 ust. 4 i 5, art. 73 i art. 78 niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oraz mogą być zmieniane.

Art. 155. 1. Znosi się Międzyresortowego Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego.

2. Tworzy się Komitet Bezpieczeństwa Finansowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych powołuje członków Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Komitet przedkłada do zatwierdzenia przez Generalnego Inspektora regulamin Komitetu, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Członkowie Międzyresortowego Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego, o których mowa w art. 20d ust. 5 ustawy uchylanej w art. 159 pełni funkcję opiniodawczą i doradcą przy Generalnym Inspektorze w zakresie stosowania szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom, grupom i podmiotom do czasu powołania członków Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego.

Art. 156. Pierwszą krajową ocenę ryzyka Generalny Inspektor opracowuje w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy.

Art. 157. Tworzy się Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych.

Art. 158. Podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 54, wpisane do rejestru sądowego przed dniem wejścia w życie ustawy, zgłaszają do Rejestru informacje o beneficjentach rzeczywistych w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Do zgłoszenia informacji do Rejestru, stosuje się odpowiednio art. 58.

Rozdział 16

Przepisy końcowe

Art. 159. Traci moc ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2016 r. poz. 299, 615 i 1948).

Art. 160. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 51-67 i 155, które wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łućko
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów

/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/